

ISZÁNTÚ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétvége és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 69. szám.

Nagy-Várad. Vasárnap, 1913. március 23.

FÖLTÁMADÁS!

Irta: **Prohászka Ottokár.**

Mikor a természet téli álmából ébrednek s minden csirában s minden szikben megmozdul a szebb élet vágya s napsugárba s szépségbe kívánczik: akkor hirdeti a mi husvétit is, hogy Krisztus föltámadt, — hogy a halál nem győz az életen, az alávalóság nem győz a szentségen s ha le is teperik s ha sirba is zárják, akkor is kikel onnét s úgy kel ki, hogy a lelki világot s a népek életét is új virágzásra kelti.

A husvét Krisztus Urunk diadala volt a gyűlölet, az erőszak s a halál fölött. Villágosságát a sir éjszakája el nem nyelte, sőt épp ez éjszakából gyuladt az új husvét, verőfényes ragyogássá. Ugyancsak a husvét a hitnek s az igazságnak volt diadal-ünnepe a tévely s a tagadás fölött. Rászakadtak e hitre hegyek és sziklák, de az szétrepesztette a szirteket s kivirágzott. S ahogyan legyőzte Krisztus a tévelyt, úgy legyőzte a bűnt is. Meghalt ugyan a bűn miatt, de fölszabadította halálával az emberiséget a bűn szolgaságából s kegyelmével rásegített minket arra, hogy e szabadságot magunknak biztosítsuk s az Isten szeretetében jobbak magunkat megtaláljuk.

Sokba került neki a megváltás munkája s a föltámadás dicsősége, de nem riadt vissza sem munkától, sem áldozattól, mert szeretett minket. S mikor így dolgozott s megalázódott, mikor így tűrt és szenvedett, akkor e példájával rámutatott az egyes ember s a nagy emberiség föltámadásának utjaira is.

Ő mondotta magáról s mondotta rólunk, hogy fejlődésünknek s boldogulásunknak utját a magnak példájában kell fölismernünk. A mag a földbe kerül, valamiképpen meghal, de mert egy új élet csiráját hordozza magában, azért hát megint kihajt s az omló göröngy nem sirja, hanem

gyökereinek termékeny talaja lesz. Ilyen rögök s göröngyök közt küzdök minden élet. Rögök, göröngyök, kövek és sziklák közé kerül a mag, melyből jobb életnek kellene kiserkennie s a nagy emberiség fejlődésének csiráit is a haladás nehézségei, az ütköző érdekek, a küzdő társadalmi osztályok, az alsó néprétegek éretlensége, mindmennyi rög és göröngy, sőt kő és szikla, — borítják, de se baj, a husvétit hit azt mondja, hogy az eltemetett mag is hajtani fog s a lekötött erők kizsendülve tért foglalnak s megteremtik a türethőbb, a jobb, a nemesebb életet.

Rögtől, göröngytől, sőt kőtől s sziklától ne ijedjünk meg, de legyen gondunk arra, hogy rög és göröngy alatt a szellem erői, a hitnek s a szeretetnek csirái rejtőzzenek!

Higyjünk a föltámadt Krisztusban s higyjünk az igazság, a jóság s az erény föltámadásában is, de legyen gondunk rá, hogy mindig azok pártján álljunk!

A magyar nép is a jó s a jobb életnek, a több igazságnak s a jobb boldogulásnak föltámadását várja, az után eped, azért imádkozik. Várja az alsó néprétegeknek emelkedését, a polgárság s a művelt osztályoknak megújulását; remél a szociális érzés ébredésétől új érdeklődést, új közérzést, új áldozatkészséget; hisz a közszellem megtisztulásában, hisz az erény és becsület győzelmében erőszak és alávalóság fölött. Hát ha ezt hiszi, ha ezt várja és reméli, akkor gondja legyen, hogy a jobb világot fakasztó krisztusi hitnek s a tiszta erkölcsnek életcsiráit ne fojtsa el magában; mert ezek nélkül nem lehet jobb világ s nemesebb élet a földön.

Ne higyeje, hogy a vallás, az egyház, az erkölcs, a történelem, a nemzet, a hagyományok csak kövek és sziklák, melyek a boldogulás magvát kiesirázni nem engedik s melyeket el kellene az utból távo-

litani s szét kellene repeszteni, hogy a jobb fejlődés tért foglaljon. Az ilyen nagy mondások igazán csak kövek, melyekkel a népámitók kiütik a belátásnak szeméit s beütik a gondolkodásra s elámitásra hivatott embernek a fejét. Legyen haladás s lesz is, lesz emelkedés; de valamint a magba, hogy fakadjon, életerő kell: úgy legyen azokban a haladni s emelkedni akaró osztályokban is krisztusi hit s krisztusi erkölcs, mely nem abban áll, hogy valaki szabadságról s testvériségről s haladásról nagy szavakat mondjon, hanem abban hogy lelkét Krisztushoz fűzze hitben s szeretetben s önmagát tiszta erkölcsben, nemes érzésben, fegyelemben s kötelességtudásban gyakorolja.

Ragaszkodjunk ezekhez az elvekhez s szeressük s gyarapítsuk a föltámadás s a haladás ez élő csiráit s nincs hatalom, mely az ilyen népek társadalmi, gazdasági s politikai emelkedését megakadályozhatná. Mily erő rejlik az ilyen husvétit hitben s tiszta, eszményi öntudatban! Nemzedékek éltek s táplálkoztak belőlük! Ez a hit azután párosul a vérség, az összetartozás, a nemzeti hagyományok, az átélte századok nagy érzéseivel s oly nemzeteket tud beleállítani a világba, melyekben a hitnek s erkölcsnek őserői együtt dolgoznak a haladásnak ösztöneivel s a jobbulásnak összes kilengéseivel.

Legyen ilyen a magyar nép! Ébredjen öntudatára annak, hogy összes reményei s küzdelmei végre is a husvétit nagy hithez fűződnek. Ragaszkodjék Krisztushoz és hazájához! Krisztus a szikla alap s a haza a termékeny talaj. E szikla-alapon s e termékeny talajon fejlődik majd a Krisztusból s nemzeti erőforrásainkból táplálkozó jobb élet. Ilyen husvétit hit kell a keresztény lélekbe s az új évezredről álmódó nemzetbe.

(O. P. E. V. I.)

Vereségeink a Balkánon.

A bécsi diplomaták.

A törököket kiverték a Balkán legnagyobb részéről; minket pedig megvertek a Balkánon.

Mióta diplomaták teremnek Bécsben, ilyen tehetetlenséget csak egyszer árultak el: mikor Bismarck az orruknál vezette őket hálálisan biztos számításal Königrätz felé.

Akkor arról volt szó, hogy a Habsburgok vezessenek-e Németországban, vagy Poroszország? A Habsburgokkal rokonszenvezett minden kisebb német állam, Bajorország, Szászország, az akkor még fennállott Hannover, Württemberg, szóval Poroszországon kívül az egész német nemzet. Alkalmas pillanatban ezeket az erőket egyesítve, végleg le lehetett volna törni a porosz junkereket. Volt olyan idő is, a mikor békésen meg lehetett volna osztani a hegemoniát Poroszországgal. A tehetetlen osztrák diplomáciának nem volt bátorsága az egyikhez s nem volt elég esze a másikhoz. Végzetes könnyelműséggel engedték bekövetkezni a végső leszámolást akkor, a mikor Poroszország legjobbnak látta — a Habsburgok kitessekelése, Hannover királyság megsemmisülése mutatta az eredményt.

Kevéssel utána magyar ember került a Habsburgok két állama külügyi politikájának élére. Tett egy bátor, elhatározó lépést előre, Boszniában, magyar nagy királyok nyomdokain. Kijelölte a magyar és osztrák politika irányát keletre, a Balkán felé. Aztán átadta helyét másoknak; az irány adva volt, közepes tehetséggel is sikereket lehetett volna elérni az utódoknak.

Csak hát az utódok megint osztrákok

lettek, a kik hagyományosan lemaradtak mindig egy lépéssel és egy gondolattal. Pedig egy lépésen és egy gondolaton fordul meg gyakran a jövő.

A Balkánon sorra veszítettük pozícióinkat. Előbb Bulgária rokonszenvét veszítettük el. Szerbia, mely Milán alatt hűséges szövetségünk volt, legnagyobb ellenségünké vált. Boszniából pedig, a helyett, hogy ezt a félig civilizált országot a legerősebb kapesokkal beleolvastottuk volna a magyar egységes államszerkezetbe, szemünk láttára fejlődik ki a „monarchia harmadik állama” s a bosnyák autonómiától vérszemét kapva, az összes délszlávok állama kezd a Drávától délre egyre vakmerőbben, de egyre határozottabban kialakulni.

Egy támaszunk maradt volna a délről fenyegető szláv veszedelemmel szemben: a katolikus Albánia. Ezt most veszítjük el, miközben a bécsi diplomácia jegyzékek szerkesztésében fejt ki minden tudományát.

Nem veszik észre, hogy a szlávtság elnyomulása hamarosan érinteni fog minket is. Nem tudják, hogy Galiciában és Máramarosban orosz pénz dolgozik, hogy a Dráva és Száva közt Petár királyt éltetik, Rózsahegyen a külön Tótországra üritik a poharakat, Prágában pedig a szláv egységért lelkesednek. S ha még ezek az ellenünk törekvő fajok felajánlják Olaszországnak Dél-tiroli és Triesztet, Romániának Erdélyt, Bukovinát és a Temesközt: hogy fogunk ennyi ördöggel megverekedni? Megvéd a névleges nagyhatalmi állás és a drága pénzen tartott tehetetlen sok nagykövetség?

Pedig egy elhatározó, bátor cselekedet többet ér, mint száz óvatos diplomáciai jegyzék.

Aehrenthal megmutatta, hogyan kell egy tollvonással visszaszerezni évtizedek óta eljátszott tekintélyt. Utána megint megmutatták, hogyan lehet megint mindent elveszteni.

Van a mi diplomáciánknak egy babonája: hogy Oroszországot legyőzni nem lehet. Épp olyan babona, mint volt 1866 előtt, hogy a német Bundhoz nem szabad nyulni. Nem is nyultak a Bundhoz, hogy annál alaposabb legyen a diplomáciai s végül a csatateri vereség. Most Oroszország a noti me tangere; a diplomáciai vereség már megvan itt is s ha így haladunk tovább, a haretéri vereség sem marad el.

Kétségtelen tény, hogy a balkáni államokat Oroszország biztatta Törökország ellen — de ellenünk is. Ha pedig valamikor Szerbia nyíltan fogja követelni Boszniát, Horvátországot és a tengerpartot, Románia pedig Erdélyt: akkor is ott lesz Oroszország.

Bécsben pedig egész híres diplomáciánk jegyzékek gondos fésülése közben várja ezt a szép időt.

Nem jut eszünkbe, hogy ha szláv kérdés kell: van ám az orosz birodalomban is. Ott vannak az elnyomott lengyelek, a kisoroszek. Ha román kérdés kell: az is van a tüzzel-vassal oroszított Besszarábiában. Van finn kérdés, észt kérdés, örmény kérdés — paraszt kérdés, alkotmányos kérdés, mind, mind a folyton reszketve emlegetett Oroszországban. Nemzetiségi, társadalmi aknákkal alá van telepítve egész Oroszország — mi nem látunk belőle semmit, nem használunk ki a magunk javára semmit, várjuk, hogy nálunk helyezzenek el és robbantsanak fel minden aknát.

Bécsben pedig eszébe sem jut senkinek egy bátor cselekedet. Nagyhatalom vagyunk

ÁRVA RÉZ JÓZSI.

Írta: Mányiné Prigi Olga.

Réz Józsi anyja, a szegény özvegy aszszony mosni járt el Kormos Péterékhez, s olyankor magával vitte a kis fiát is mindig. Ott nőtt fel jóformán az apró, tömzsi gyerek Kormosék, aztán ott is cseppent, mikor az anyját föld alá tette a sok dolog, napszámba járás. Epen hat esztendő volt a kis Józsi akkor.

— Mit csináljunk vele, — mondta Kormos Péter a feleségének. Koldulni küldjük.

De bizony nem tették. A hol öten esznek, a hatodik is jól lakik s aztán a Kormos Péterék három gyerekének a megkurtult ruhái, félig-meddig elnyűtt cipőcskéi épen jók voltak a szegény kis árvának. De még rá is szolgált az arra. Úgyes gyerek volt s minden falat kenyérért olyan háládatos, mint valami hűséges kutya.

Az idő meg telt, mult. A fecske eljött minden tavasszal, a kalászos mező megérlelte az arany szín búzát, a kipörgő piros buzaszemeket. Őszi tarlót csak minden esztendőben megfujta a hideg szél, csomóba hordva a bogács, az ördögkóró elszáradt zörgős levelét.

A gyerek örült a fecskének, a rengő arany szín kalásznak s mikor hideg őszi éjszakán nagyon csúnyán fujt a szél, — hát felült a

kicsi ágyában és imádkozott. A szegény lelkéért, a kik nem jutottak be a mennyországba.

Úgy mondta volt neki a meghalt anyja, hogy azok sírnak, jajgatnak ilyenkor odakint.

Később még többet imádkozott azokon a csuf, sikoltós éjszakákon, mert hisz ép olyankor történt az a nagy szerencsétlenség. Fázik bele a lelke is ha rá gondol s azóta borzong, ha a tüzet pattogni hallja a kályhában. Úgy pattogott a zsindely a Kormos Péterék házában, mikor egy éjszaka kigyuladt az egész utca, — hosszan. Akkor bömbölt, zúgott a szél még csak igazán! Egész sereg lelket kiszoríthattak a mennyországból, azok hordták a zsarátnokot egyik ház tetejéről a másikra.

Kormos Péternek leégett mindene, — bizony az egész vagyona. Előtte való napon adta el a földjét, birtokát, — nagyon messzire esett az a házától, közelebb akart venni egyet, — no és a sok szép ezres bankó bent égett, mint a hitvány papiros. Esztét vesztí némely ember olyankor. Kormos Péter is alig birt megállni a lábán. A felesége sirva támogatta. Vigasztalta volna, de nem tudta, mivel. A három gyerek, és a negyedik, a Réz Józsi, — félve bujtak a szoknyája mögé.

De hát mihez is fogjanak Uram Isten?

Mikor aztán látták a többi hasonló sorsú, nyomoru embert, hát megvizsgáltódtak. Kormos Péter érezte, hogy erő van még a két

karjában s tudta, hogy a dolog nem szegény. Tavaszra házat ragasztott a leégett portán sárból, mint a hogy a fecskék szokták. Aztán eljárogatott a harmadik faluba is napszámba, a felesége meg rendes vasalónénak szegődött úri házakhoz. A legnagyobbik gyereket beadták tanulni. Vézna, gyenge volt a szegény, mesterségre nem alkalmas, csak a betűt, a könyvet bírta. Arva Réz Józsi lakatos inasnak ment, ahhoz volt kedve. A két apróbb odahaza maradt. A kisiskolát járták még.

Bele is nyugodtak Kormosék a sorsukba. A gyerek jól tanult, Jósikát is egyre dicsérte a gazdája s a hogy ment az idő szakere, egyszerre azon vették észre magukat, a Józsi gyerek felszabadult, legény lett s hogy a legnagyobbik fiu is annyira van, hogy Budapestre mehet, egyetemre, hol aztán valami igen nagy úr lehet belőle. Úgy ám, de ifju Kormos Péter tudta, hogy az nem mehet olyan könnyen. Hej pedig vonzotta a tudomány, az előre haladás édes reménysége. Hasztalan. Egy ponton csak mindig megtörött az a szépséges reménység. Miből tartja fenn magát Pesten a mig tanul? — Apró gimnázistákat pótvizsgákra előkészíteni, órákat adni elkényeztetett úrfiaknak, — ez még mind kevés ahhoz.

A két fiu — Péter és Józsi, a szabad vasárnap délutánjait mindig együtt töltötte. Jól esett nekik, hogy ki-ki a maga buját

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZÁBAN SZENT LÁSZLÓ-TÉR 2. SZÁM.

kis tekintéllyel, van hadseregünk, rokkant generálisokkal, fizetünk annyi adót, hogy alig bírjuk kinyögni — s az egész külügyi politikánk néhány siralmas diplomáciai nyögés. De a nyögés osztrák copf alól jön. S úgy látszik, ez a fő.

Nagyvárad az új menetrendben.

Új gyorsvonat Budapestre. — A fiumei gyorsvonat.

A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara tudvalevőleg fleiratot intézett a kereskedelmi miniszterhez s a felterjesztést a máv. igazgatóságának is megküldötte. Ebben rámutatott arra, hogy kereskedelmi és forgalmi szempontból mennyire hátrányos, hogy egy nap alatt nem lehet úgy megjárni Budapestet, hogy napközben ügyes-bajos dolgát elvégezhetné a fővárosban. Kérte, hogy egy új gyorsvonatpár állíttassék be a menetrendbe, amely ezt az óhajt megvalósítaná. Kérte továbbá, hogy az erdélyrészi forgalom megkönnyítésére a fővárosból délben Nagyváradra érkező gyorsvonat ne csak Nagyváradig, hanem egészen Kolozsvárig közlekedjék mint gyorsvonat, mert így csatlakozást nyerne az Arad felől Erdélybe menő gyorsvonathoz.

A kamara felterjesztésében, illetve memorandumában ki volt fejtve a nagyvárad—fiumei gyorsvonat életbeléptetésének szükségége, amely az ország egész keleti részét a mainál sokkal előnyösebb összeköttetésbe hozná Fiumével, mert nem kellene Budapesten átkérülni Fiuméba.

A kereskedelmi és iparkamara ezen me-

morandumát Nagyvárad város törvényhatósága is pártolta s az abban kifejezett kérelmeket a magáévá tette.

A kamara felterjesztése a kereskedelmi miniszteriumban a legnagyobb előzékenységgel találkozott s a miniszter az államvasutak igazgatóságának azok teljesítését különös figyelmébe ajánlotta.

Ennek a jóindulatnak meg is van a kellő eredménye, mert mint már említettük, a kamara kérelmének majdnem minden pontját teljesítették már a május 1-én életbelépő menetrendnél.

Az új menetrendbe be van állítva az új gyorsvonat Nagyvárad—Budapest között, az eddigi déli gyorsvonat nem változik át Nagyváradon személyvonattá, hanem Kolozsvárig gyorsvonat lesz; meg van Nagyvárad és Fiume között a gyorsvonat, azonkívül a helyi érdekű vasutak egyikénél is már javít az új menetrend a jelenlegi közlekedési viszonyokon.

Azonkívül megígérte a miniszter, hogy a délutáni fiumei gyorsvonatot, valamint a kamara többi kérését is teljesíti később és pedig az ez évi téli menetrendben, amely november hó 1-én lép életbe.

A május 1-én életbelépő menetrend most már precízított újításait a következőkben közöljük:

Az új budapest—nagyvárad gyorsvonat Nagyváradról indul reggel 6 óra 15 perckor s Budapestre érkezik délelőtt 11 óra 30 perckor; — vissza Budapestről indul délután 5 órakor s Nagyváradra érkezik este 10 óra 20 perckor.

A budapesti nyugati pályaudvarról eddig reggel 7 órakor induló gyorsvonat déli 12 óra 06 perckor érkezett Nagyváradra; május 1-től ez a gyorsvonat délelőtt 11 óra 59 perckor érkezik Nagyváradra s tovább megy mint

gyorsvonat Kolozsvárig, ahova délután 3 óra 16 perckor érkezik.

Ezen vonat visszafelé Kolozsvárról este 9 óra 23 perckor indul, Nagyváradra éjjel 12 óra 46 perckor s Budapestre másnap reggel 6 óra 50 perckor érkezik.

Az új Nagyvárad—fiumei 5002. sz. gyorsvonat:

Nagyváradról indul éjjel 1:14
Szegedre érkezik reggel 5:35
Ujdombovárra ér. d. e. 9:56
Fiuméba érkezik este 7:54.

Fiuméből Nagyváradra:
Fiuméből indul reggel 8:00
Szegedre érkezik éjjel 11:20
Nagyváradra ér. éjjel 3:54.

Tehát Nagyváradról és Fiuméba vagy vissza nem egészen 20 óráig fog tartani az utazás az új gyorsvonaton, míg most Budapesten át pár órával tovább tart és költségesebb ez az út.

A nagyvárad—vésztői vonalon, mint már említettük, az eddigi két vonat helyett naponként három vonat fog közlekedni.

Az új vonat Nagyváradról indul délután 5:05, Vésztőre érkezik este 8:03.

Vésztőről indul hajnalban 3 óra 31 perckor, Nagyváradra érkezik reggel 6 óra 26 perckor.

Az eddig Vésztőre Nagyváradról reggel 6 óra 27 perckor induló vonat május 1-től reggel 6 óra 19 perckor indul.

A vésztői hollódi vonalon néhány perces változások lesznek; így reggel 6 óra 03 perc helyett 6 óra 18 perckor indul Vésztőről, Hollódról pedig délután 3 óra 50 helyett 3 óra 57 perckor indul.

A bihari, debreceni, belényesi vonalon semmi változás nem lesz, s a két fürdő és Nagyvárad között is a tavaly nyári besztással közlekednek a vonatok.

baját meg hányhatta, vethette a másik ellőtt. Réz Józsi tán még a tesvérnél is jobb volt Péterhez. A tagbaszakadt, erős mesterlegény büszke volt a sápadtképu finom, okos fiura, ki még az ő tanácsait kéri ki. Legutóbb megint a Pestre való menetelt beszélgették. Így, amúgy, Péter junniusban leteszi az érettségét, s szeptemberben felmehetne az egyetemre.

Ifju Kormos Péter lehajtotta fejét a kezére, Józsi meg csak bámult maga elé, hogy s azt gondolta magában: milyen nagy semmi az ember, — ha semmi. Mi mindent tenne azért a fiúért, ha módjában állana. Csakúgy csupa zavarában, hogy a nagy esőndességet valamivel megszakítsa, — felvette az ujságot az asztalról. Aztán a szeme megakadt az apróhirdetések között. Jómodoru, szolid fiatal embert kerestek ott irodai alkalmazásra évi 1200 korona fizetéssel. A munkaidőnek csupán a délutáni órákra való kiterjesztése, — tekintettel a pályázó egyetemi hallgatókra, — meg volt engedve.

Réz Józsi gyengéden megrázta az álmodozó Péter karját:

— Te nem mindég bolondság az, a mit az ujság beszél?
Ifju Kormos Péter felnézett:
— Már hogy érted? — kérdezte.
— No mint például ez, — szolt Józsi s ujjával rámutatott a hirdetésre.

Péter átfutotta a sorokat, aztán visszadta az ujságot.

— Hiszen jó volna, — mondta, mialatt sóhajtott egyet, — de látod, ide kaució kell, legalább 200 korona s az sok pénz.

Csügedten hallgattak.

Egyszer csak aztán felugrott Józsi s el kezdte ölelgetni, csókolgatni a szomorú diákot. Szinte kacagot jókedvében.

— Megvan barátom, — kiáltotta. Irjunk rögtön a kiadóhivatalhoz.

— Mi van meg? — beszéj!

— A pénz!

— Ne ámíts kérlek. . .

— Halljad! — A bánóci templomhoz felvállalom az összes lakatos munkát. Nem igen akadt itt a környéken rá ember, nagyon cifrának akarják. No majd belemegyek én s lesz pénz.

Péter szinte sértődve kérdezte:

— Nekem akarod adni?

— Persze, de kölcsön, hisz én azt egész könnyen nélkülözhetem.

— Jó, de hát biztos vagy benne, hogy a munkát megkapod?

— Csak majd rásegít a jó Isten.

Réz Józsi csakugyan addig járt utána. Sietett is vele, dolgozott éjjel nappal. Rövid három hét alatt letelik az ujságba hirdetett pályázat ideje, s a pénz kellett.

Nem is embernek való munkát végezett

el Réz Józsi, csudaszamba ment az. Hihetetlen gyorsasággal rakták össze a remek hajlásban kovácsolt vaspántokat az oltár körül való rácsához, liliom — virág mintájára. Rajzolni se lehetett volna szebbet. Készen is lett minden a kellő időre s Józsi tisztességtudóan, ünneplőbe öltözve elment a pénzt felvenni. Ugy, de aznap az egész egyházi gondnokság, a plébánossal együtt odaát volt a szomszéd faluba, a Tamásfalvy földesúr temetésén. Azok ugyan vissza nem jöhettek onnan másnap reggelig. Neki pedig már ma kellett volna a pénz legsürgősebben. Holnap a legelső postával utána akarta küldeni Péternek, ki már Pesten van s azt mint egész bizonyosat várja. Ha a pénz holnap reggel el nem megy, — úgy vége van mindennek.

Réz Józsi szerette volna a fejét a falba verni. Mit csináljon. Az este utól érte, ma már sehogyse teremthet pénzt sehonnan. Gondolta, pár napi kölcsönre felvesz a házi gazdaságától 200 koronát, az tőkepenzes ember s nagy uzsorás. Akkor jutott eszébe, hogy az is oda van valahol, a honnan csak napok múltán jöhet haza.

A szegény fiu homlokát kiverte az izadság. Most már ugyan oda van minden fáradtsága, összeomlottak a Péter szép tervei. Ledobta magát az ágyra, de nem birt elaludni. Izgatottan hanykolódott jobbra, balra. Odakint meg nagy szél kerekedett, csak úgy rázta,

AUTOMOBIL pneumatikok
AUTOMOBIL felszerelési tárgyak
AUTOMOBIL felszerelési újdonságok
AUTOMOBIL alkatrészek
AUTOMOBIL üzemanyagok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron vannak a
Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára
vezérigénységének fiókjánál Nagyváradon,
Nagypiac-tér 1. sz. Telefon 858.

A montenegrói bonyodalom.

A politika husvétii esőndjét a montenegrói események kavargják föl. Bécsi politikai körökben az a meggyőződés, hogy ez az újabb „konfliktus” hamarosan dűlőre fog jutni. A monarchia nem hajlandó semmiféle halogató politikára, mint azt a prizrendi esetben tette. A Ballplatzon el vannak tökévelve, hogy Montenegro a diplomácia teljes szigorával csapnak rá, ha nem hajlandó Szkutari körül rendet teremteni.

Érzik ezt Nikitáék is, hiába verik a mellüket hűséges szövetségesei a szerbek is. Elvégre annyi zsebe van a fekete hegyek uralkodójának, hogyha leánya fején az olasz királyné koronája ragyog is, az ő cári álmait nem fogja istápolni sem királyi veje, sem semmiféle európai hatalom. Ennek a konfliktusnak el kell mulnia esőndesen, amilyen jelentéktelen az ellenfél, mely ez esetben a monarchiával szemben áll.

Békés lehetőség.

Bécs, márc. 22.

A monarchia iparkodni fog, hogy a differenciákat diplomáciai eszközökkel egyenlítse ki, mert a békés lehetőség legvégső határáig fog elmenni.

Montenegró fenyeget.

Cetinje, márc. 22.

A hivatalos lap írja, hogy Montenegró Szkutari dolgában a legvégsőtől sem fog visszariadni. Csak igen erős hatalmi eszközök tarthatnák vissza Montenegrót attól, hogy Szkutarit birtokába vegye. Ausztria és Ma-

döngette az ablakot. Józsinnak önkénytelenül a menyországból kiszorított lelkek jutottak eszébe s ősszeborzongott. Vagy talán az a gondolat borzongatta meg, mely abban a pillanatban a fején keresztül jutott. Ur Isten! — mire vetemednék! Hozzányulni a gazdájához, kinyitni a kasszát. . .

A szél egyre sikongatott odakint s Réz Józsi a rémes gondolatától vacogva hunyta le a szemét. De a menyországból kiszorított lelkek, mint ezer szuroksötét alak, ott táncolt, kóválygott egyre körülötte. Nagy fekete kulcs volt a kezükön, a lábakon, — a kassza kulcsa, — s utánuk csakúgy hullott a pénz, sok, sok pénz. El akarta taszítani magától valamennyit, a pénzt, — s a küzdelemben felédredt. Reggel volt. A szél elült odakint, a nap bárátságosan mosolygott be hozzá az ablakon.

Réz Józsi kiugrott az ágyból s gyorsan öltözködni kezdett. A szemé ezalatt egy levél akadt meg, mely az asztalon feküdt. Még tegnap este beadhaták neki s ő észre sem vette. Péter azt írta abban a levélben, hogy a pénzre még várhat néhány napig, ne ölje magát Józsi annyira a munkával.

S mikor aztán évek mulva beiktatták valami előkelő megyei hivatalba, s az egyik felköszöntőjét a becsületes lakatosmestere, Réz Józsefnek mondta, mint a kinek legelső sorban köszönheti a szerencsését, — a szegény jó mester elpirult. Az a gyötrelmes éjszakája jutott eszébe, a mikor a Péter iránti szeretet meg a maga becsülete harcolt egymással a lelkében.

gyarország az albán-kérdésben önző célokat követel és visszaél a hatalmasabbnak jogával. Montenegró bizik abban, hogy Oroszország el fogja ismerni a Skutari bevétele által teremtett helyzetet.

Még nincs ultimátum.

Bécs, márc. 22.

Azok a hírek, hogy a monarchia már is ultimátumot vagy határidőhöz kötött jegyzéket intézett a montenegrói kormányhoz, egy kissé korai. Nikita ismert és ki nem elégtő válasza után és tekintettel a többi még függőben lévő és orvoslásra váró sérelemre, csak természetes, hogy külügyi vezetőségünk további lépéseket fog tenni.

Szkutari ostroma.

Kattaró, március 22.

A montenegrói főhadiszálláson Szkutari elesését a legközelebbi időben várják. A király maga vette át a főparancsnokságot ötvenkétezer embert számláló hadserege fölött. Danilo, Mirkó és Péter hercegek kisebb csapatok élén vannak.

Azt hiszik, hogy az általános bombázás holnap reggel kezdődik meg s ezzel előkészítik a gyalogsági hadoszlopok koncentrált ostromát. A montenegrói főhadiszálláson valószínűnek tartják, hogy Szkutari már vasárnapra elesik.

A király rendkívül siettetti az akciót, hogy a diplomaták közbelépését megelőzze és befejezett tényt teremtsen. Az általános ostrom előtt nagy tábori misék lesznek, a melyeken a pópák a csapatokat meg fogják áldani.

A katedrálisba becsapott egy bomba, amely igen nagy kárt okozott. Folytonosan hol az egyik, hol a másik városrészen tűz támad, amelyet már nem is igyekeznek eloltani, mert senki sem meri magát a gyóknak kitenni. Tegnap újra bombázták az európai városrészt és a lakosok szerteszét menekülnek, mert a montenegrói és szerb ágyuk a város egyetlen pontját sem kimélik. A városban leirhatatlan a rémület. A székestemplom és a konzulátusok tele vannak menekülőkkel.

A lakosság és a katonaság éheznek. Hír szerint a legújabb bombázás következtében igen sok osztrák s magyar és olasz alattvaló életét veszítette.

Cetinje, márc. 22.

Szkutariiban tegnap óriási robbanás volt, amelynek detonációját több órai távolságban is hallották. Azt hiszik, hogy egy gránát az egyik puskaporos raktárt fölrobbantotta.

Készül az olasz.

London, márc. 22.

Az itteni kikötőben rendkívül tevékenység és élénkség van. Azt hiszik, hogy az itt veszteglő hajóraj az albán vizekre van szánva. A hajóraj három elsőrendű csatahajóból, tizenegy torpedóhajóból és hat nagy szállító-

hajóból áll. Északi Olaszországból igen sok katona érkezik ide, akiket minden késedelem nélkül a szállítóhajókra visznek.

A balkáni háború.

Drinápoly meghódol.

Szófia, márc. 22.

Ma elterjedt ellenőrizhetlen hírek szerint Drinápoly meghódolása küszöbön áll.

A hatalmak a balkáni szövetséghez.

Szófia, márc. 22.

A hatalmak képviselői tegnap a német követnél, mint a diplomáciai kar doyenjénél gyűltek össze, hogy az új békebázisra vonatkozó javaslat átadása dolgában tanácskozzanak. A javaslat átadásának időpontját illetőleg egyelőre nem jutottak megállapodásra.

XII. Konstantin utazása.

Athén, márc. 22.

XII. Konstantin György király tegnap este különvonaton Kalkiszba utazott s onnan folytatta útját Szaloniki felé, ahova ma érkezik meg. Vele ment Venizelosz miniszterelnök, aki azonban csak rövid ideig marad Szalonikiban és holnap visszautazik Athénbe. György király holttestét Szalonikiból az ott veszteglő külföldi hadihajók is el fogják kíséni.

Megegyezés a monarchia és Oroszország között.

London, márc. 22.

A Daily Telegraphnak jelentik Bécsből: Ausztria-Magyarország és Oroszország között Albániát illetőleg megállapodás jött létre, amelyről a két külügyminiszterium már legközelebb hivatalos közlést fog kiadni. Az osztrák-magyar monarchia beleegyezett abba, hogy Djakovát bekebelezzék Szerbiába, de a hatalmak együttesen kezeskednek róla, hogy a szerb uralom alá kerülő katolikus albánok teljes vallásszabadságot és jogegyenlőséget fognak élvezni. Ezzel szemben Oroszország hozzájárult, hogy Szkutari albán maradjon.

Pártközi konferencia.

Lukács László miniszterelnök tegnap családjával együtt Fiuméből Lovranába ment át, ahol körülbelül egy hetet fog tölteni. Az egy hét letelte után a miniszter visszatér a fővárosba és azonnal munkához lát. Első dolga lesz, a kerületek új beosztásáról szóló javaslat előkészítése. Tekintettel arra, hogy ilyen fontos javaslatot is csak a pártok együttes megállapodása alapján lehet előkészíteni, a miniszterelnök meg fogja kísérelni, hogy újabb pártközi bizottságot hívjon össze. Eddig ugyanis csak arról volt szó, hogy a főváros és több nagyobb vidéki város képviselőinek számát fel kell emelni. Az ezután következő konferenciákon a vidéki kerületek új beosztásáról

Bőjti idénycikkek

étolaj, conservált halak, sajtok, Liptói és székely tömlő turó, friss teavaj, friss és aszalt gyümölcsök, főzelékek.

Húsvétra

Prágai és Kassai sódar, legfinomabb fajkavék, tisztán kezelt fűszerárak, pezsgő, csemege bor, cognak, francia, orosz és lengyel likőrök, dús választékban.

Mezey János és Társa cégnél Nagyváradon, Szent László-tér és Teleki-utca sarkán.

lesz szó. Tekintettel arra, hogy a pártközi konferenciáért megvárhatóan a kormány a legkisebb reménye sem lehet, mert ellenzék pártjai ismét felbontatlanul küldik vissza a munkapárt invitáló levelét, a kormány meg fog elégedni azzal, hogy a főispánok jelentéseit hallgassa meg.

A RÁKÓCZI-UT aszfaltozása.

UJ BURKOLÁS SZÜKSÉGES.

Körülbelül hat éve, hogy Nagyvárad főutonalán a lovak patkója aszfalton kopog s eltűnt a Rákóczi-utról a hepe-hupás, gödrös kövezet. Az aszfalt-burkolattal azonban állandósítva lettek azok az apró kazánok, amelyek bűzös, fojtó füsttel árasztják el a város legszebb részét. Folytonosan toldozni-foldozni kellett az aszfaltburkolatot.

Eddig azonban csak a kellemetlenségeit kellett tűrnünk a rossz aszfaltnak, mert a Magyar Aszfalt r.-t. ingyen teljesítette az állandó javítást.

Most azonban lejár a jótállási idő s megesis a hallatlan dolog, hogy Nagyvárad városa átvesz pár százezer korona áru rossz aszfalt burkolatot, mert még a város fizetett szakembere is amellet érvelt annak idején szóban és írásban, hogy az aszfalt jó.

A rossz aszfalt átvétele pedig nehéz ez-resek kidobását jelenti, mert ezután a városnak kell az állandó javításról gondoskodni.

A Magyar Aszfalttársaság már korábban ajánlatot tett Nagyvárad városának, mely szerint hajlandó a Rákóczi-ut, esetleg Szent János-utca aszfalt burkolatát teljesen kicserélni döngölt szicíliai aszfalttal, természetesen külön fizetésért s a jelenlegi aszfalt anyagot pedig kisebb utcákban felhasználni.

Ebben a dologban Kőszeghy József v. főmérnök már korábban adott be véleményes jelentést s most újabb erőterjesztéssel élt a város tanácsához.

A jelentés szerint a Szt. László-tér egy kis részének, a Bémer-térnek, Rákóczi- és Szent János-utca aszfalt kocsiut burkolatának jótállási határideje az 1913. évben lejár s ezzel a város nehéz kérdés elé van állítva, hogy a sinek mentén levő burkolat végleges rendezése iránt határozzon.

Radikális megoldás kell, a sinek szilárd aláépítésével és a burkolat tökéletes átfektetésével, mert minden más intézkedés meddő lesz addig, míg a villamos vasut sinjei teljesen szilárd aláépítmény által biztosítva nem lesznek, mint az most a Szent László-téren van. Ennek a keresztülvitelére köteles is a vasúttársaság, mert bebizonyosodott, hogy a mostani aláépítés mellett a burkolás fenntartása absolute lehetetlen.

Tapasztaltatott továbbá, hogy a henge-

relt aszfalt nem bírja ki, különösen télen, míg a szicíliai döngölt aszfaltréteg a tél. időjárás viszontagságainak is inkább ellenáll.

Az is bebizonyosodott, hogy a sinek mellett alkalmazott fakockák megátolják a burkolatban a lyukak képződését, ha a fakockákat nem rakják sűrűn.

A jelenlegi aszfaltot tehát ki kell cserélni szicíliai aszfalttal.

Az a kérdés, hogy mi legyen a reneteg aszfalt anyaggal, amit felszednének s a mely helyett a döngölt szicíliai aszfaltot leraknák.

A főmérnök véleménye szerint a kis forgalmu utcákon kocsi-ut, másutt gyalogjárda készítésére lehetne a felszedett aszfaltot felhasználni, mert friss bitumen, illetőleg masztix hozzáadásával egészen jó gyalogjáró, illetve jó kocsiut aszfalt burkolat lenne belőle. Példa rá Mészáros-utca, ahol jól megáll, dacára, hogy állandó omnibus, autó forgalom szállítás van ezen a ponton. Gyalogjáróknak meg éppen kitűnő ez az anyag.

Ilyen módozat mellett elérhető lenne:

1. A város kistráfizetéssel teljesen jó aszfaltburkolatot kapna a Rákóczi-uton, esetleg Szent János-utcán is.

2. Az ócska anyag utján jutányosan jutna a város jó kocsiut és gyalogburkolathoz.

3. Az aszfalttársaság is abba a helyzetbe jutna, hogy az ócska anyag értékesítés révén elláthatná a Rákóczi-ut a kívánatos jobb burkoló anyaggal.

A főmérnök az ócska anyagból a következő esendesebb forgalmu utcák kocsiutainak kiburkolását ajánlja:

Rimanóczy-utca, Szilágyi Dezső-utca, Ezredévi Emléktér, Színház környéke, Nagy Sándor-utca, Szaniszló-utca, Széchényi-tér, Tisza Kálmán-tér vagy a I. sz. Káptalan-sor vidéke.

Ajánlja továbbá a főmérnök, hogy a város mielőbb tárgyaljon a magyar aszfalt-részv.-társasággal, hogy a jelenlegi burkolat átvételénél már abban a helyzetben legyen a város, mikép a kérdést végleg és gyökeresen megoldhassa és ne kelljen örökösen javítani Nagyvárad hirhedt aszfaltját.

Az Alkotmányt
megveszheti magának, vagy
előfizetheti, ugyazintón az
„Élet“, „Nagyasszonyunk“
„Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t
a
Hegedűs Hirlapirodában
Rákóczi-ut 5 — Telefon 1301.

A vaskóhi járás felvirágoztatása.

Havasi gazdálkodás a püspökségi birtokon.

Pusztit a Körözs.

A biharmegyei járások között kétség-telenül a legnyomorúságosabb a vaskóhi járás. Termő földje alig van annyi, hogy megteremje a mindennapi kenyeret. Fő foglalkozás volna itt az állattenyésztés. A szegény földhözragadt oláhoknak azonban oly gyatra, elesigázott állat állománya van, hogy ezzel állattenyésztést vagy éppen havasi gazdálkodást üzni teljesen lehetlenség.

Csak nemrég a kormány a programjában volt, hogy ennek a szerencsétlen vidéknek anyagi helyzetén javítson.

Akkor havasi gazdálkodást akartak ott létesíteni a lakosság kérelmére. A kormány örömmel fogadta ezt az eszmét és szakértőket küldött ki, hogy vizsgálják meg a környéket, vajjon érdemesnek találják-e azt a havasi gazdálkodásra. A kormány kiküldöttei azonban nem tudtak megállapodásra jutni, mert a vaskóhi járásban a nagy szegénységen kívül egyebet nem találtak. Így a szépen indult akció abba maradt.

A vaskóhiak azonban nem hagytak fel a reménnyel. Ez év elején újra megindították a mozgalmat helyzetük javítása érdekében. A mozgalom célja a járás állattenyésztését annyira fellendíteni, hogy a főfoglalkozását és megélhetési alapját képezze az embereknek. A járásban tudvalevőleg a váradi latin szertartású püspökségnek és görög katolikus püspökségnek vannak nagy birtokaik. A lakosságnak tehát főcéljuk, hogy ezekből a birtokokból olyan területeket nyerjenek meg bérlet utján, amelyek elegendők állattenyésztés fellendítéséhez.

A mozgalomban lévő községek szám szerint negyvennégyen sem tudnának azonban annyi összeget fizetni a szükséges földekért, amennyi csak egy nagyobb községnek is elegendő lenne, mert a szegénység igen nagy. Jelenleg sok erdőlegető van a községek bérletében, azonban ez állattenyésztéshez nem elegendő, új bérletekhez pedig nincs pénz.

E hó 16-án mindezeket tárgyalás alá vette a járási értekezlet. Figyelembe vették azokat a kifogásokat is, amelyeket a legutóbbi akció alkalmával felvetettek. Ezek alapján úgy állapodtak meg, hogy nagyszabású memorandumot fognak a földmivelésügyi miniszterhez felterjeszteni. Az akcióba bele vonják a legutóbb szervezett hegyvidéki kirendeltséget is. Küldöttségileg fogják felkeresni Miskolezy Ferenc főispánt, Fráter Barnabás alispánt és megfogják kérni őket, hogy mozgalmukban támogassák.

A földmivelésügyi minisztertől azt kérik, hogy a nagyobb erdei legelők bérletéhez tetemes államsegélyt adjon. A pénzübeli segítyen kívül különböző marhafajok tenyésztésére alkalmas állatokat is kérnek.

Eddig a püspökségi uradalmak ellenségei állandóan azt hangoztatták, hogy a vas-

Keztyük tulhalmozott raktár miatt **Fehér János**
mérsékelt áron árusíttatnak el. keztys és kötszerész üzletében

Női bőrkeztys 1-20 K-tól, férfi bőrkeztys 2 K-tól kaphatók.

Saját gyártmányu keztys tisztítása 16 fillér.

Saját gyártmányu keztys javítása díjtalan.

Bémer-tér (Telefon 419. sz.)

kóhi nyomornak a püspökségek az okai, mert elzárkóznak minden olyan akció előmozdítása elől, melyek a nép javát célozzák. Tegnap e mozgalommal kapcsolatosan, illetékes tényezők véleményét kértük ki. A nyert nyilatkozatok szerint a püspökségek az új akcióról még semmit sem tudnak, tehát véleményt sem adhatnak. A püspökségek azonban azon lesznek, hogy a nép jóléte, amelynyiben tőlük függ, elő legyen mozdítva.

— Ha havasi gazdálkodást akarnak talán a vaskóhiak, úgy azt előre is megmondhatom, hogy nem fog sikerülni, mert a nép nem rendelkezik annak megfelelő állatállományával. Mindenesetre nagyon nehéz feladat vár az akció vezetőire, mert az egész járásnak teljes átalakításáról van szó, ami rengeteg anyagi áldozatot igényel. Így nyilatkozott az egyik jeles szakértő. A kormánynak itt tényleg oly nagy áldozatokat kellene hozni, hogy azt az ország más vidékeinek rovása nélkül nem teheti meg.

Miért ne lehetne magyar telepítés?

E tudósítással kapcsolatban fölvetünk egy kérdést: miért ne lehetne a vaskóhi járás szegénységén úgy segíteni, hogy az államnak ne kerüljön súlyos áldozatába s egyúttal a magyarság ügyét is előmozdítsuk?

A vaskóhvidéki nép nemesak szegény, hanem első sorban nincs hozzászokva a kitarító munkához. Költhetnek ott akár mennyit népsegélyező akcióra, nem lesz eredménye, többet érne a jó — példaadás.

Ezt a jó példát pedig hegyvidéki magyarok, első sorban székelyek idetelepítésével lehetne elérni.

A székelyek ezerszámra vándorolnak ki Romániába, ahol aztán elvesznek Magyarországra nézve. Szorgalmas, eszes nép, mely még Romániában is soká ellent tud állani az oláhosításnak. Vagyona van, állattenyésztéshez ért. Ezt a Romániába irányuló székely kivándorlást érdemes volna Vaskóh vidékére terelni. A székelység hármát hozna erre a vidékre: vagyont, szorgalmat és magyarságot. Mind a háromra nagy szükség volna arra felül s ezzel a hárommal a vaskóhvidéki nép elmaradottságának kérdése is meg volna oldva.

A pusztító Körös.

Ugyancsak egy másik fontos és az elsővel szoros összefüggésben lévő ügy a vaskóhi járásnak a Körös rendezése. Évről-évre óriási pusztításokat visz itt véghez a rakoncátlan folyó, melynek csak a természetes meder képezi szeszélyeinek korlátját. Különösen nagy pusztításokat visz véghez a folyó Kerpenyét és Vaskóh között. Itt már nem egyszer házakat is sodort el a tavaszi áradás. A lakosság panasza évről-évre fokozódott mérvben lép előtérbe. A múlt évben már a kormány támogatását is kikérték. A miniszter utasította az államépítészeti hivatalt, hogy szálljon ki és vizsgálja meg a területet s annak megfelelő terveket készít. A mérnökök ki is szállottak és elkészítették a terveket. Sajnos, a tervek kivitele rengeteg pénzt igényelne, amit a vaskóhi közönség nem biz meg, a kormány pedig nem adhat meg. A legutóbb tartott járási

értekezleten ezzel az ügyvel is foglalkoztak és elhatározták, hogy újból kérni fogják a minisztert a vidék rendezésére.

A nagyváradai ghetto rejtelméi.

Engedély nélküli letelepedések

Meglepő feljelentés érkezett a nagyváradai rendőrségre. Arról van szó a feljelentésben, hogy Nagyváradon és a vidéken mind sűrűbben kezdenek letelepedni Oroszlengyelországból részint menekülő, részint pedig más európai országokba utlevelet váltott zsidók.

Ez a beáramlás már régen folyik, egyes hatósági közegeknek is tudomásuk van róla, de eddig a bejelentő hivatal hiánya lehetlenné tette, hogy kinyomozzák, hol is húzódnak meg ezek a fekete madarak, hova menekülnek, ha valami veszedelem fenyegeti őket. A bevándorlás a legnagyobb esőndben történik, ugyszólván egyenkint szivárognak be.

Nagyvárad a központ. Ide menekülnek vidékről is, ha a közigazgatási hatóság, vagy a csendőrség már nagyon szorongatja őket. A nagyváradai sötét Ghetto ósdi, zeg-zugos utcái, sikátorai és apró kamrákra osztott házai megvédik őket.

Vidéki kémkedés.

Ezek a letört, menekülő vagy jószántukból emigráló lengyelzsidók legtöbbször Romániába váltanak utlevelet. Már amelyik vált. Van olyan is, amelyik egyáltalán nem vált.

Azonban bármerre is mennek, Magyarországot utba ejtik, mert ott az orosz hőmezők határán még úgy él Magyarország fogalma, mint valami áldott, jószágos terra nova, amely mint a jó gyomor, mindent bevesz.

Hogy miért éppen Nagyvárad szolgál végcéljukul, annak lentebb megadjuk magyarázatát. Egyelőre azonban csak annyit, hogy nem mernek egyenesen idejönni, mert nincsenek rendben az irataik.

Nem itt szállnak le, mert itt a peronon mégis csak ott a rendőrség. Apró kis falusi őrházaknál szállnak le, itt a bakter nem törődik velük.

A falu koresmárosa aztán eltartja őket, informálja a nagyváradai állapotok felől, el látja u'asítással, hogy hova menjen szállásra, hol nem szabad mutatkozni, et cetera . . .

Egy szép napon aztán paraszti kocsin, vagy gyalog bevonul vidékről a kaftános bácsi tudja hova kell menni s már úgy ismeri Nagyváradot, mint Munkácsot.

A londoni szegényház.

Tudvalevőleg ők azok, akiknek legkiterjedtebb ismeretségük van, mert hiszen még mindig szét vannak szórva az egész világon. Így aztán igen könnyű volt nekik tudomást szerezni arról, hogy ezelőtt egypár évtizeddel egy jólelkű, emberséges nagyváradai illetőségű zsidó: Kohn Wolf egy hatalmas palotát építtetett Londonban. Ebben a palotában pihenőt, szállást, italt, ételt kap

az a szegény zsidó, aki Londonba vetődik, vagy menekül.

Ennek az emberséges zsidónak a felesége örökölte a nagyváradai házáat. Kohn Wolf már régen nem él, de azért ha valamelyik hitsorsost erre hajt a végzet, a londoni szegényházat ismerő atyafi azt mondja neki:

— Eredj csak Nagyváradra. Ott lakik egy Kohn Wolf nevű áldott jó ember, az majd ad neked hajlékot addig, amíg csak kell.

Falun megtudják, hogy hol lakik Kohn Wolf s alkonyati időben csendesesen bekopottatnak Pece-utea 12. sz. alatt.

— Itt lakik kérem, Kohn Wolf?

— Kohn Wolf már régen kint lakik a temetőben. De a felesége az itt lakik.

És mit csináljon szegény Kohn Wolfné? Hát befogadja őket, talán eteti is. A Pece-utea lakói szörnyűködve látják, amikor úgy pénteken estefelé kirajzanak a sárga kapu alól és a templomba vouulnak.

A fekete kaftános, rókaszőrös idegenek sűrűn változnak. Hova tűnnek? Honnan jönnek? Ki tudja azt! Ki tudja azt, hogy kik ezek az emberek. Kinek van arra gondja, hogy miből élnek, mit csinálnak, vagy esetleg mit csináltak. Itt minden embernek van becsületes foglalkozása. Hát az övök micsoda?

Mindezek a kérdések felelet nélkül maradnak, mert az illetékes hatóságok itt Nagyváradon, a törvényhatósági városban sem törődnek vele. Hol itt a közigazgatási rend?

Be is vannak jelentve.

Mióta kötelező a bejelentés Nagyváradon, azóta a Pece-utea 12. szám alól is bejelentik a lakókat. Rendesen 8—10—12 ilyen lengyel zsidó lakik itt, de hogy több ilyen hely van, az biztos. Azoknak a kiderítése azonban már nem a mi dolgunk.

Kohn Wolfné lelkiismeretesen be is jelent mind a lakóit, akik közt olyan lehetetlen hangzású nevek vannak, hogy a jó magyar nyelv akár kettétörhet, amíg kimondja. Megnéztük a legutóbbi lajstromot. Eszerint január 1. óta élnek ott teljesen idegennevű egyének. Orosz-Lengyelországból jöttek. Foglalkozásuk nincs kitüntetve.

Megkérdeztük Rácz Endre kapitányt, a bejelentő-hivatal vezetőjét.

— Ezeket nem ellenőrzi senki sem?

— Nálunk be vannak jelentve. Ha jól viselik magukat, élhetnek. Ha foglalkozás nélküliek, akkor a kihágási bíróság tartozik intézkedni. Egyszerűen visszatoloncolják őket hazájukba.

A bejelentő hivatal még nincs abban a helyzetben, hogy ilyen erős ellenőrzést gyakoroljon. Majd idővel.

Mit mond a törvény?

Az idegenek letelepedéséről szóló 1903: V. t.-c. intézkedik az esetre, ha valaki Magyarországon valamelyik helyiségben le akar telepedni.

Ezek szerint a letelepedők első sorban kötelesek:

24 óra alatt jelentkezni az illető helység vagy város rendőrségénél. Tartoznak be-

Valódi Mauthner-féle gazdasági, vetemény és virágmagvak

hatóságilag megvizsgálva, ólomzárolt zsákokban, legjutányosabban

Mezey János és Tsa cégénél Nagyvárad, Sz. László-tér, Teleki-u. sarok

Telefon 249.

jelenteni továbbá azt, hogy honnan jönnek, miért jöttek.

Ha pedig állandóan itt akarnak tartózkodni, akkor kötelesek 8 nap alatt ezt a szándékukat a rendőrségen bejelenteni, okmányait bemutatni.

Hogy csak a legutóbbiakat vegyük, a jó bácsik már 3 hónapja élnek itt. Hát mit akarnak? Letelepedni, vagy tovább menni? Ha tovább mennek hova mennek? Mért nem jelentkeznek? . . .

A rendőrségen az illetékes ügyosztály mit sem tud róluk. Egyetlen egy sem kért lakhatási bizonylatot, amelyet 1913. január elseje óta a bejelentő hivatal állít ki.

A dolgok további rendje az volna, hogy ezeket a lakhatási kérelmeket a polgármesteri hivatal jelentse a tanácsnak s ha a tanács nem kifogásolja, hogy Auchneinzinger Y idli letelepedjék Nagyváradon, mert talán szükség van rá, hát jó: telepedjék le.

De előbb rendőrileg meg kell keresni illetőségi hatóságát, hogy milyen multja van ennek a bácsinak. Nemnyomja-e lelkiismeretét valami kellemetlen hazai emlék. Ezt is a törvény írja elő.

De persze hol nem tartják meg a törvényt? Nagyváradon! Minek az.

Hát uraim nem kell sokat mókázni és henyélni. Tessék rendet csinálni. Van megfelelő hivatal, tessék szigorúan eljárni és megtisztítani Nagyváradot a fölösleges elemektől.

Megszűnik

a vármegyei kataszteri hivatal.

*

Május elsején egy hivattal kevesebb lesz Nagyváradon. Szépen összecsomagolják a hatalmas papirmasszákat, kocsikra rakják, a főnök elbucszuk az alkalmazottaktól, a díjnokok melegen megrázzák egymás kezét és lassan kivonulnak a hivatalból. Ki jobbra, ki balra megy más foglalkozás után.

Ez a hivatal, a melynek május elsején vagy 30 esztendőre bezáródnak ajtajai, az Uri-utcaán van. Vármegyei földadóbizottsági előadói hivatal, vagy mint népszerűen mondják: kataszteri hivatal.

A kataszteri hivatal 1909. június elsején kezdte meg működését. Feladata az volt, hogy új valóítás és becslés alapján megállapítsa a földek tiszta jövedelmét. Eszerint a megállapítás szerint vetették ki aztán az új földadót. Hatásköre kiterjedt egész Bihar-megyére.

A hivatal élén *Tarpay Béla* vármegyei előadó állott, a ki dicséretreméltó buzgósággal, ambicióval és sok hozzáértéssel vezette a hivatalt négy éven keresztül. A vármegye földadóbizottságának elnöke pedig *Olasz Elemér*, a népszerű urlovas és kiváló gazdasz, a ki mindég a legnagyobb elismeréssel szólott a hivatal működéséről.

A belső adminisztrátor tulajdonképpen

Zachariás Endre irodatiszt volt, lelke, mozgatója az egész hivatalnak. Kitűnően képzett ember, a kinek odaadó munkásságát a földmivvelésügyi kormány úgy hálálja meg, hogy a hivatal megszűnésével kinevezte őt Debrecenbe az ottani felügyelőség mellé irodatisztté.

A földadóbizottsági előadói hivatal óriási munkaköre ellenére derekasan megállta helyét. Négy év alatt feldolgozta egész Bihar-vármegyét, még pedig úgy, hogy a tegnapi járt felügyelőségi titkár a legnagyobb dicséretet mondotta róla.

A „Tiszántul“ munkatársa felkereste *Zachariás Endrét* hivatalos helyiségében és informáltatta magát a hivatal által végzett egész nagyhorderejű, fontos és hatalmas munkálat felől. Mert hogy ez a munkálat nagyhorderejű s jelentős, az kétségtelen. Körülbelül 30 évig úgy fizetik a föld és házadót, egész Biharban. ahogyan most ez a hivatal megállapította.

Zachariás Endre röviden a következőket mondotta:

— Tegnap ittjárt a debreceni felügyelőség titkára és hivatalosan közölte velünk, hogy a hivatal május elsején megszűnik. Ezt természetesen mindenkinek tudomásul kellett venni, a mint hogy úgy is történt.

— A titkár ur kijelentette, hogy az V. felmérési felügyelőség körzetében Bihar-vármegye sikerült a legjobban.

Igen szórványosan történtek felszólalások pl. az új telekkönyvek, vagy a megállapított új osztály s adó ellen. A legszebb rendben szállítottuk be a községeket s a hivatal tagjait igazán méltán illette a dicséret, mert hiszen igyekeztek pontos, rendes és jó munkát adni.

— Hány biztost és hány díjnokokat alkalmazott a hivatal?

— Volt olyan év, amikor 26 díjnokunk volt. Ellenben a biztosok száma 4—6 között váltakozott.

— No és mi lesz most ezekkel a biztosokkal és díjnokokkal?

— Egy biztost, *Bárczy Lászlót* — kineveztek Székesfejervárra, irodatisztté. Hármat pedig elbocsátottak. Persze nem üres kézzel, hanem egy-egy évi fizetéssel (2600 koronával).

— A díjnokokat már jó előre figyelemztették, hogy nézzenek új állások után.

— Körül-belül mennyibe kerülhetett egész Bihar-megye földadóreviziója?

— A hivatali fix fizetések összege négy év alatt 130.000 koronára tehető. Privát, u. n. alkumunkákért, pedig összesen több mint 100.000 koronát fizettünk ki. Tehát az egész revízió körülbelül 230—250 ezer koronájában van az államkincstárnak.

Amint tehát látható, ez a kiigazítási munkálat jó sokba került a kincstárnak, de 25—30 év alatt busásan behozza ezt az új földadó, mely magasabb kules szerint lett kivetve.

A földadóbizottsági hivatal megszűnése

természetesen nem érinti a felmérési hivatal. Ez továbbra is funkcionálni fog, mert állandó jelleggel bír. Ugy szintén működni fog a pénzügyigazgatóságnál lévő nyilvántartási hivatal, ahol immár az új földadókataszteri telekkönyvek vannak érvényben

Megugrott

„a miniszter kiküldöttje.“

*

Mikor belépett *Lédig Árpád* elegáns gyógyszerárába, megbámulták ruháján tavaszi színeit, könnyed eleganciáját. Sárga glasszékeztüjét kézben hozta. A patika személyzete készségesen állott rendelkezésére.

— Lédig gyógyszerész urat keresem.

— Tessék befáradni.

Lédig Árpád előzékenyen fogadja, Luxor cigarettel kínálja és bőrfotelbe ülteti.

— Mivel szolgálhatok?

— Kérem én a belügyminiszteriumból jövök. Igen kényes és önműve nézve rendkívül fontos közölni valóm vannak.

— Tessék. Tanuk nélkül vagyunk. Egész nyugodtan beszélgethetünk.

Ugy látszik, az elegáns ur csak ezt várta. Halkan köhécselt, megigazította lila mellkendőjét.

— Arról van szó kérem, hogy ön ellen feljelentés érkezett a belügyminiszteriumba. Roppant súlyos vádak tartalmaz ön ellen . . .

Várta a hatást. A gyógyszerész egyáltalán nem volt meglepve s csodálkozva kérdezte.

— Igazán? . . . No és kiadta be

— Azt nem tudom: Igazán nem tudom . . . Különbben is hiv. tit. (hivatalos titok) tetszik tudni . . .

— De kérem: ha elárulta, hogy feljelentettek, akkor már azt is megmondhatja, hogy kicsoda.

— Nem lehet. Igazán nem tehetem . . . De azt hiszem, hogy anonim . . .

— Hát akármilyen, én nem törődöm vele.

— Igen, de a büntetés . . . Esetleg igen súlyos is lehet . . . Patikafosztás . . .

— Nem félek, uram.

— De én ki tudnám járni, hogy ezt a feljelentést megsemmisítsék. Kinos csend. A patikus csak most kezdte jobban megfigyelni a miniszteri embert.

Ha szabad kérnem: kihez van szerencsém?

A miniszteri férfit csunya zavarba jött.

— A nevem? . . . Jha, a nevem . . . Azt hagyjuk. Szeretném megőrizni inkognitomat.

— És a név igazán mellékes. Fő az, hogy én el tudom fojtani ezt a kinos ügyet, igen könnyen menne, igen kevésbe . . .

— Ugy? . . . Kevésbe kerülne. Nos, én egész biztosan tudom, hogy nincs ellenem feljelentés, azt is tudom, hogy ön nem miniszteri hivatalnok, de azért megkérdelem, hogy mennyibe kerülne?

— Igazán, ön olyan uri módon gondolkodik. Csekélység? — mindössze 10 koronába.

— Na: maga igen olcsó ember. És most vallja be, hogy miért kell magának ez a 10 korona.

— Hát tetszik tudni:

Megérkeztek a tavaszi újdonságok!

u. m. elegáns női és leány felöltök, costumök, pongyolák, iziéses blousok, aljak és gyermek ruhák. Különleges

női- és leányka kalapok nagy választékban :-:

HEVESI „Párisi divataruházában“

Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

— Röviden, csak röviden.
— Nimolista vagyok kérem, nincs egy vasam sem és szeretnék visszautazni Budapestre. Gondoltam, hogy talán...
— Igen, értem. És nem fél, hogy feljelentem a rendőrségen?
— Nem. Ilyen uri ember, mint ő...
— Elég. Hát kijelentem a következőket:

— Én önnek nem adok tíz koronát, mert nem koldult, hanem zsarolni akart. És hanomban el nem kotródik Nagyváradról, akkor feljelentem.

A pasas kiszédelgett a patikából. De már egy fél óra múlva beállított Kovács Béla „Orangyal” gyógyszerárába és ugyanazzal a feljelentési trükkel állott elő. Kovács azonban telefonált a rendőrségre. A névtelen zsaroló megugrott, eltűnt. A bünyügyi osztály nyomába eresztett két detektivet és most mindent keresik.

HUMOR.

*

KORÁN.

— Kedves uram, ön már nyolcvan éves? Mondja csak, nem okozott semmi kellemetlenséget ennyi idő alatt a folytonos dohányzás?

— Nem tudom. Még korai dolog volna róla gondolkodni.

*

ORVOSOK KÖZT.

Két orvos dicsekszik egymásnak a pácienseik számával.

— Képzeld, múlt éjjel hatszor ébresztettek fel álmomból! mondja az egyik.

A másik ravaszul mosolyog

— Rottenetes lakás lehet! Miért nem vásárolsz rovarport?

*

EGYSZERŰ MAGYARÁZAT.

— Mondja csak, önnek is sok perpatvarja van a feleségével?

— Nincs nekem soha.

— Hát a csólédekkel kellemetlensége?

— Az sínes.

— A gyerekzsivaj sem zavarja?

— Soha!

— Boldog férfi! hogyan lehet része annyira nyugalomban?

— Nem nősültem meg.

*

KITÜNŐ ORVOSTANÁR.

— Nincs jobb orvos a világon, mint báró doktor Virányi, a világhírű egyetemi tanár. Hat hét előtt, mikor kezelni kezdett meg sem tudtam mozditani a kezemet, sem a lábamat. Most pedig, mikor a kezelés befejeztével megküldte a számlát, saját lábaimon tudtam elmenni a törvényszékhez, hogy csődöt jelentsek.

*

ALAPOS OK A SZAKITÁSRA.

— Miért bontottad fel az eljegyzésedet Gyurival?

— Képzeld, nagyon meghízott a boldogságtól. Ha a bánat egy kissé lefogyasztja, megint jegyet váltok vele.

*

A PRÓBA.

— Fiatal barátom, maga ezek szerint megkéri a leányom kezét!

— Igen.

— Van megtakarított pénze?

— Van.

— Tudna nekem ezer koronát kölcsön adni?

— Tudni tudnék, de adni nem adok.

— Ez az én emberem! Tied a leányom, öljd meg és itt egy jó szivar!

Szeresd felebarátodat.

Egyenlőség a hittanórán.

Furesa szenzációja van most a Tisza Kálmán-téri polgári leányiskolának. Az iskola növendékei egymást közt suttogják a dolgot és felháborodva tárgyalják a történeteket, míg a nyugodtabbak várják a szigorú vizsgálatot. A kurta szoknyás polgárista lányok tanárai közé az év elején egy új tanár jött, a református hittanár. A növendékek előtt nem nagy rokonszenvnek örvend a tanár ur, de elvégre a legtöbb tanárnak ez a sorsa, lévén a kérdés feltétele és a felelet megbirálása az ő kötelessége.

Ezuttal azonban nem valami ilyen szigorú tanárról van szó, hanem egy olyanról, aki a hittanítás mellett véletlenül olyan területre talált elkalandozni, amelyhez a békés polgárista lányok nem voltak hozzá szokva. Az történt ugyanis, hogy egy hittanóra alatt a ref. lelkész minden külön bevezetés nélkül oda fordult az egyik növendékhez:

— Miért barátkozik maga a B. lánnyal? Az a leány nem magához való, miért lefele és miért nem felfele barátkozik. Majd meg fogja maga bánni ezt 18 éves korában.

Az illető uri leány csak nézte a tiszteletes urat, nem tudta, hogy komolyan beszél-e. Ő tudniillik már évek óta jóbarátságban volt a B. lánnyal. B. viszont egy tisztességes jó családból való leány, akinek szülei elhaltak ugyan, de viselkedése, tanulása egyáltalán nem keltett kifogást senki előtt.

Mikor ennek a furesa hittanórának vége volt, melyen B történetesen nem volt jelen, a tanulók előbb bizonyos tartózkodást tanúsítottak a kis lánnyal szemben. Lenézték, szóltanul el mentek mellette stb., hiszen ezer módja van annak, hogy az iskolából kiküszöbüljenek a tanulók egy leányt. Végül is a növendékek belátták, hogy a tanárnak nem volt igaza, megmondták a kisleánynak, hogy mit is mondott nekik a tiszteletes.

A kisleány sirva panaszkolta el sérelmét testvérének, aki egyenesen Sulyok espereshez ment panaszt tenni. Az esperes megütözéssel vette tudomásul a dolgot és megígérte, hogy vizsgálatot fog indítani. Első sorban is a káplánt hallgatta meg. A káplán természetesen másként adta elő a dolgot. Azt

mondta, hogy ő azért intette meg az illető leányt, mert B. rossz tanuló és ezért akarta, hogy ne barátkozzék vele.

Következett most az iskolai konferencia, mely alkalommal úgy B-t mint a figyelmeztetett leányt semmiből, csak a hittanból intették meg. Ez magában feltűnő dolog volt, mert hittanból eddig nem intettek meg senkit.

A tanulók, akik ismerték a dolog menetét nagy kíváncsisággal várták a fejleményeket. A hittanórán csaknem minden tanuló megjelent, de nem jelent meg a vizsgálatot vezető Sulyok esperes. Így az egész kis polgárista szenzáció befejezése elmaradt. A tanulók azonban nem feledték el az ügyet és állandóan várják az eredményt, mert a vizsgálatnak nem szabad a feledés homályába veszni.

Kiéggett a szemem.

14.000 koronát kér egy leány a fél szeméért.

Bünyvádi feljelentés alapján egy borzalmas szerencsétlenségi ügyben kezdte meg tegnap a kihallgatást a nagyvárad rendőrség. Fehér Anna nevű leány azzal vádozza meg asszonyát, Löwenstein Zsigmondnét, hogy zsirszódával kiégette szemét. S nem véletlenségből, mint ehogyan azt Löwensteinné állítja, hanem szántszándékkal történt a dolog.

A szerencsétlenül járt leány jelenleg Kolozsváron van, a szerencsétlenség után elment dr Waldmann Béla szemorvoshoz.

— A szem menthetetlen. Legfeljebb a fájdalmakat enyhíthetem.

Fehér Anna szülei erre dr Bock Ármint szemorvoshoz fordultak, aki mindent elkövetett, hogy valamiképpen megmentse a leány szemét. Injektálta, kezelte, de végül is kénytelen volt utasítani, hogy menjen Kolozsvárra és operáltassa meg magát. Mert, hogy félszeme világát elvesztette, az biztos.

A leány el is utazott, de közben dr Szilágyi Géza ügyvédje útján feljelentette Löwensteinnét súlyos testi sértés címén és kiégetett félszeméért 14.000 korona iránt kártérítési pert indított ellene.

A nagyvárad rendőrségen Egely Lajos hallgatta ki Löwensteinnét, aki természetesen kijelentette, hogy a szerencsétlenség nem szántszándékból történt, hanem súlyos és sajnálatos véletlenségből keletkezett.

— Mikor hazamentem, — mondotta a rendőrségen Löwensteinné, a leány a konyhában foglalatzkodott. Jött-ment s én egy edényt vettem fel az ablakpárkányról, amelyben zsirszóda volt. A leány hirtelen fordult, beleütözött a könyökömbe és egy csöpp a szemembe fröccsent. Én igazán nem tettem róla.

Ezzel szemben a leány azt mondja fel-

PÓTI LAJOS

uri-czipész üzlete Nagyvárad, Uri-utca 23. sz

a premontrei gimnáziummal szemben.

Ajánlja saját készítményű, mérték szerint a legelegánsabb és legtartósabb cipőit, angol és francia kivitelben. Orthoped cipők orvosi előírás szerint. Javitások gyorsan eszközöltetnek. — Jutányos árak!

jelentésében, hogy asszonya bosszúból freesen-
esentette szemébe a gyikos szódát.

— Paszulyt főztem s vigyázatlan-ságból
a paszuly befőtt. Asszonyom haragra lobbant
s felkapta a zsiros szódát, amely a szemembe
esett.

A két ellentétes állítás közül, hogy me-
lyik az igaz, — azt majd a lefolytatott eljárás
állapítja meg.

..HIREK..

RESURREXIT!

A legsodálatosabb és legfönségebb
myszterium emlékünnepe üli a keresztény
katholikus világ. A megfeszített Istenember,
a keresztfán kinhalált halt Üdvözítő dicső-
séges feltámadását ünnepli az egyház. Nincs
szébb, nincs magasztosabb, nincs örvende-
tebb ünnepe ennél semmiféle vallásfeleke-
zetnek. Méltán tartjuk és üljük meg ezt
a két napot, úgy mint a legnagyobb ünne-
pünket.

Mert mikor megkondul minden harang,
mikor ünneplőbe öltözött ájtatos hívők töl-
tenek meg zsufolásig minden templomot és
mikor minden szív örömtől dobban, minden
ajk benső imát rebeg, akkor hódol, meg-
hajlik és leborul aonyi millió keresztény
a minden bűnöst megváltott Jézus Krisztus
előtt.

Tulszárnyalja a mi gyarló elménket az
a fönséges, isteni csoda, amelyet közel két-
ezer esztendeje látott a Szentföld.

A megváltás dicső művét befejező ezen
fényes momentum boldog emlékére gyuljon
sziveinkben hála, imádat és nagy öröm.
Ember volt, mert meghalt; Isten volt, mert
feltámadt; istenember volt, mert minket,
gyarló bűnösöket váltott meg az örök-
életnek.

Resurrexi!

*

A feltámadást tegnap este igazán ra-
gyogó fényvel ünnepelték Nagy-Várad ka-
tholikusai. A templomokat színültig meg-
töltötték a hívők, hogy tanui legyenek a
feltámadás fenséges, lélekemelő szertar-
tásának.

Különösen óriási számu ember volt je-
len a székesegyházi szertartáson, ahol a fel-
támadási szertartást a szokott nagy fényvel
gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyés
püspök tartotta nagy segédlettel. Óriási em-
beráradat hullámozott, hömpölygött a tem-
plom előtti téren, ahova teljes díszben,
zászlóval vonult ki a katonaság.

Pontban 6 órakor vonult be a tem-
plomba gróf Széchényi Miklós püspök és
megkezdődött a gyönyörű és mély jelentő-
ségű szertartás. Majd pedig a diadalmas
Oltáriszentséggel megindult a körmenet a
templomból ki a szabadra. A legszebb ta-
vaszi est kezdett a feltámadást gyönyörű
ünnepeken. A püspöki palota és az egész
káptalansor ezer és ezer gyertyafényben
uszik és a sok-sok ezer főnyi tömeg áhita-
tos imádatot tekint az Oltáriszentségben
jelen levő, Krisztus felé. . . A katonaság
pedig üdvözléssel köszönti a királyok ki-
rályát.

A Szent László-templomban este 7 óra-
kor dr Vucskics Gyula plébános tartotta a
szertartást.

A templomból szintén körmenet vonult
a Szent László-térre, ahol a gör. kath. püs-
pöki palota, a városháza, a Kovács-ház, a
Gazdasági bank épülete fényesen ki volt vi-
lágítva.

Az olasz plebánia templomban este fél
8 órakor volt a feltámadási szertartást, ahon-
nan a körmenet a Rákóczi-uton a Széchényi-
téren át vonult vissza a templomba.

Megható volt, mikor az ügyészség épü-
letében, a nyitott kapu mögött térdeplő da-
róruhás rabok előtt áldást osztottak az Ol-
táriszentséggel.

A többi templomokban is a szokott mó-
don tartották meg a feltámadást.

*

Ma, Husvét vasárnapján délelőtt 9
órákor a székesegyházban gróf Széchényi
Miklós v. b. t. t. megyéspüspök tartja az
ünneplés szent misét és az Evangéliumkor
a szent beszédet.

A székesegyházi megerősített ének- és
zenekar a következő egyházi műveket adja
elő a szent mise alatt:

Kersch; Ecce Sacerdos.

Bibl; Ünnepi mise.

Greber; Haec dies.

Haller; Terra tremuit (öt szólamu a
capella vegyes kar.)

Az olasz plebánia templomban ünnep
első napján nem lesz szent beszéd.

A Szent László templomban vasárnap
delelőtt 9 órákor úgy az ünneplés szent
misét, mint a prédikációt dr Vucskics Gyula
tb. kanonok-esperes-plébános tartja.

A várad-velencei plebánia templomban
Husvét vasárnapján délelőtt 9 órákor az ün-
neplés szent misét Smetka L. Ödön
prem. rendi igazgató, a szent beszédet Halász
Gyula plébános mondja.

Husvét másodnapján az olasz plebánia
templomban d. e. 4 órákor az ünnepi szent
misét és szent beszédet Imrik S. Zoltán plé-
bános tartja.

A Szent László templomban d. e. kilenc
órákor dr Vucskics Gyula tb. kanonok,
esperes-plébános misézik és Draveszky Zsig-
mond káplán prédikál.

A várad-velencei plebánia templomban
delelőtt 9 órákor dr Lestyán Endre papnö-
veldei lelkiigazgató misézik és Halász Gyula
plébános predikál.

*

Kedden, március 25-én Gyümölesoltó
Boldogasszony ünnepét üljük, ama magasztos
titok kijelentésének emlékét, amikor a
názárethi egyszerű hajlékban az Ige testé
lőn. Az ünnepet Gyümölesoltó Boldogasz-
szonynak nevezi a magyar nép, mert ezen a
napon kezdik meg a gyümölesfák oltását. Az
ünnep alkalmából a templomokban ünneplés
szentmisék és szentbeszédnek lesznek.

*

**A Tiszántul az ünnepekre való
tekintettel legközelebb csütörtökön
reggel jelenik meg.**

* **Személyi hir.** Széchényi Jenő
pápai praelatus, nagyvárad kanonok tegnap
hazaérkezett Nagyváradra. Az illusztris fő-
pap öt hetet töltött Abbáziában, egy hétig
pedig Zomborban testvérének volt a ven-
dége.

* **A múzeum megnyitása.** Ma,
húsvét vasárnapján a téli szünet után ismét
megnyílnak a muzeum ajtai. Vasár- és ün-
nepnapokon délelőtt 10 órától fél 1-ig, dél-
után 3—5-ig 20 filléért, csütörtökön délután
3—5-ig 40 filléért tekinthetők meg a mu-
zeum gyűjteményei.

* **Husvét számunk.** Lapunk mai
száma az ünnepekre való tekintettel a szokott
vasárnapi terjedelemmel is nagyobb. Nem-
csak ünnepi mellékletet adunk, mely nívós
tartalmával, verseivel, komoly cikkeivel és
novelláival kellemes olvasmány lesz az
ünnepekre, hanem főlapunk is impozáns
nagyságu, úgy, hogy ünnepi számunk a
fővárosi lapokkal versenyez. Nagyobb köz-
leményeink közül kiemeljük a követke-
zőket:

A főlapon:

Dr Prohászka Ottokár: Feltámadás
(Vezércikk).

Mányiné-Prigl Olga: Árva Réz Rózsi
(Tárca).

Vereségeink a Balkánon.
Vidosits Gyula: Nagyvárad az új me-
netrendben. A Rákóczi-ut aszfaltja.

Papp Jenő: Nagyvárad Ghetto-rejtelméi.
Humor.

Tyll János: A vaskóhi járás felvirá-
goztatása.
Stb.

A mellékleten:

Dr Pataky Arnold: Jézus halála és
feltámadása az apokriz Nikodémus-evangé-
liumban.

Csányi László: Riadó (vers).
Bernát Gyula: A boldogulás utja (el-
beszélés).

Dr Krüger Aladár: Ének a hintóról
(vers).

Dr Mazurek Gyula: A nőkérdés és női
apostolkodás.

Fekete Ferenc: Az álom és az élet
(vers).

Csoór Lajos: Nelli (elbeszélés).

Idem: Keresztény vagy keresztény?
Pokorny Margit: Levél (vers).

Papp Jenő: Liason (elbeszélés).

Kaczvinszky Andor: Vadászati izgal-
mak (rajz).

Boér Margit: Nihil (novella).

Fekete Ferenc: Leányoknak (vers).

Balázs Ernő: Mozaikok.

Kresznerics Gy. Ferenc: Az argentinai
kivándorlásról.

Simon Andor: Havasok alján (elbe-
szélés).

* **Nincs a városnak pénze.** Em-
litettük már, hogy Nagyvárad város pénztár-
át is érzékenyen érintik a súlyos pénzügyi
viszonyok. A város pénztára ez évi január
elsőtől március 15-ig deficittel dolgozott s
most gondoskodni kell a tanácsnak, hogy
ápril 1-én a város kötelezettségeinek eleget
tehessen. A két és fél hónap alatt a költ-
ségvetésben előirt összes bevételek 732,720
koronát tesznek ki, míg a kiadások 760,859
koronára rugnak, tehát 28.139 koronával
több a kiadás, mint a bevétel. Ezen összeg
a költségvetésen kívüli bevételi és kiadási
eredmény által 70.043 koronára rug. Ennek
oka részben az, hogy az állami dotációk
még nem folytak be s már rovatok előirány-
zott bevételi tételei sem lettek a pénztárba
befizetve, tehát a hiány csak időleges, mi-
vel 162,761 koronát tesz ki a be nem folyt
összeg. — A városi főszámvevő megtette
jelentését, amelyben javasolja, hogy a szük-
séges pénz előteremtése céljából a villamosmü-
törlesztési tartalékalapjából utalják ki a ta-
valy befizetett 37.000 koronát és a telep ér-
tékesökkenési alapjára félretett 10,000 ko-
ronát; a beruházási alaphoz utaljanak ki
52.000 koronát; fizetessék vissza a tűzifa
beszerzésére kiutalt 37.000 kor., a polg.
leányiskola, a tejközpont, a Rulikovszky-ut
rendezésére kiutalt összegeket, végül pedig

halaszszák el a vízvezeték kibővítését (250000 K) és a munkanélküliség megszüntetésére megszavazott 200,000 koronát tartásáig vissza. Igy valószínűleg elég lesz a város pénze a esendőriskola és az Apolló építésére, amelyek már folyamatban vannak. — De mi lesz a honvéd tüzérlaktanya, az iparpalota stb. építésével?

*** A tantestület kegyelete.** A nagyváradai községi polgári fiúiskola tantestülete hosszú ideig volt igazgatója: néhai Vinkler Lajos iránt érzett kegyeletének kifejezésül s az elhunyt derék tanférfi emlékének megörökítése céljából arcképét megfestette Kovács László rajztanárral. A kitűnően sikerült arckép az aszónyegkereskedő Rákóczi-úti kirakatában látható. Az arcképet a polgáriiskola nagytermében helyezik el. — Ugyan-**esak** Kovács László rajztanár festi a községi polgári-iskola tantestületének megbízásából a nemrég elhunyt dr. Tóth Mihályné tanítónő életnagyságu arcképét, amelynek leleplezése legközelebb ünnepély keretében megy végbe.

*** Mükedvelői előadás a Legényegyletben.** Ma, vasárnap este 8 órakor zajlik le a Katholikus Legényegylet színelőadása. Tegnap este volt a főpróba, s a legnagyobb siker reménye kecsegteti a fáradhatlan mükedvelői ifjakat. Aki eljön az előadásra, csakis szórakozást és jó kedvet talál. És milyen szórakozást? Szeretetteljes, családi szórakozást, mely pár órára feledteteti az élet terhet, s emellett keresztény szociális ismereteket is nyújt. Ha végig megy az ember Teleky-utcán, nem is gondolja, hogy a 13-ik számú ház hátulsó keresztépületében mily csendes, szolid, szórakozás és önképzés folyik. Nem nagy lármával, nem tülekedéssel, hanem kölcsönös megértéssel, egymás iránti szeretettel és megbecsüléssel töltik szabadidejüket azok, kik a napi fárasztó testi munka után, lélekben felüdülni, s hitükben megerősödni akarnak. A mai előadás is ennek a bizonyossága lesz. Az érdeklődés a közönség körében különben is oly nagy, hogy már is sokan megváltották a jegyeket előre, s aki elfog jönni, nem fogja sajnálni azt, hogy megjelent.

*** A vegyvizsgáló állomás vezetője.** A földmivélségügyi miniszter tudvalevőleg állami kezelésbe akarta venni a nagyváradai városi vegyvizsgáló állomást, de annak vezetőjéül mást akart kinevezni, a polgármester által már korábban kinevezett Rosinger Arthur fővegyésszel szemben. Nagyvárad város törvényhatósága azonban ragaszkodott ahhoz, hogy Rosinger Artur legyen, szerzett joga alapján, az intézet vezetője. Mint értesülünk, a miniszter már döntött a kérdésben és pedig Rosinger javára. Ugyanis Rosinger Artur lesz az intézet vezetője, de az állam nem veszi át a vegyvizsgáló állomást, hanem az megmarad városi intézetnek. A nyilvánossági jogot azonban megadta a miniszter.

*** Kossuth Ferenc levelei.** Kossuth Ferencet régi, kedves inasa, Vida István egy álhírlapíró segítségével meg akarta zsarolni. Elcsent régebben néhány bizalmas természetű levelet és ennek a segítségével akarta kényszeríteni volt gazdáját, hogy ismételt pénzt adjon neki. A rendőrség — Kossuth följelentésére — nyomozást indított. Kihallgatták Vidát, a ki ugyan tagadott, de a lakásán megtartott házkutatás alkalmával megtalálták a kérdéses leveleket, a melyeket nyomban visszaszolgáltattak Kossuth Ferencnek. A hűtlen inas valószínűen nem fog megbűnhődni, a mennyiben Kossuth Ferenc visszavonta a följelentést.

* Poyvár Miklósné temetése.

Tegnap helyezték örök nyugalomra Poyvár Miklós tb. megyei főügyész feleségének temetéseit. A temetési szertartást, mely délután három órakor kezdődött, Kozics Gusztáv élesdi plébános végezte. A végtisztességen megjelent az egész járás intelligenciája s elhalmozták a koporsót szebbnél-szebb koszorúkkal. A háznál történt beszterelés után a koporsót az élesdi temetőbe kísérték ki és ott a családi sírboltba helyezték.

* Elveszett a nagyprépost rendőr-kutyája.

Dr. Belopotoczky Kálmán v. b. t. t., püspök, nagyprépost gyönyörű, hatalmas, fekete rendőr-kutyája elveszett. A kutya „Tigris” névre hallgat, rendkívül értékes állat, amelyet a nagyprépost Bécsből hozott magával. Kitanított ügyes rendőr-kutya, fekete bundája volt, ritka szép példány, úgy hogy könnyen fel lehet ismerni. Eddig még nem sikerült a Tigris nyomára akadni.

*** Üzelmek a gazdák rovására.** Gazdáink nem képzelhetik, hogy a tavalyi erős ősz következtében mily nagy tömegben hoznak az idén forgalomba részint jóhiszeműleg, részint tudva csekélyebb értékű, sőt egészen értéktelen magféléket. Minél alacsonyabb áron kínálják, annál biztosabb, hogy például a répamag, melyből a hirhet bizenzi hibás, selejtes áru több ezer zsákkal van a vidéken elhelyezve, legtöbb esetben dohos és általában igen roszul csirázik, sőt az északi németországi között is van ilyen elég az idén. Ami pedig lóherét illeti, köztudomásu, hogy a múlt napokban érkezett Fiumén át Magyarországra mintegy 20 vagon olasz rostaltja, mely az a hivatása, hogy honi lóhere közé kevertessék. Nem is szolva a lucernáról, melyre nézve az „Erdélyi Gazda”, szaklap március 16-iki számában is megírta, hogy a teljes értéktelen turkesztáni lucerna nagy tömegben került Bécsből magyar vidéki kereskedőkhez. Jó lesz tehát nagyon vigyázni, maradjunk meg a régi megbízható cégeknél és ne üljön föl se kereskedő, se gazda az említett igen alacsony ajánlatoknak, melyeknek célja nem egyéb, mint a hasznavehetetlen portékán akármilyen áron tulatni. Ha gazdáink nem elég óvatosak, akkor nagy bajok lesznek és csodákat fognak ez évben tapasztalni.

*** Nagy tűz Nagylétán.** Nagyléta községben csütörtök éjjel nagy tűz volt. Elhamvasztott egy házat, de kicsi híja volt, hogy egész utcát lángba nem borította. Este 10 óra körül gyuladt ki a Magyar György háza. A heves szél nagyban élesztette a tüzet, amely csakhamar teljesen hatalmába kerítette az épületet s az porig leégett. A butorzatból is alig tudtak valamit kihordani. A kár meghaladja a háromezer koronát. Nagyon valószínű, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

*** Borzalmas gyermekhalál.** Szalárdi tudósítónk jelenti, hogy Tarnócon borzalmas szerencsétlenség történt. Buzát Virág egy két éves kis csöpség az utcára ment és ott játszódott. A kis gyermeket nem vette észre egy még eddig ki nem derített szalárdi fuvaros és szekerével ráhajtott a kis gyermekre. Rémes jelenet játszódott le ezután az otromba nehéz kerekek a gyermek fején mentek keresztül és azt a szó szoros értelmében szétnyomták. A kis gyermek agyveleje az ut porával folyt egybe. Az emberek, akik szemtanui voltak a rémes látványnak a fuvarost agyon akarták verni és csak nagynehezen tudott menekülni a bosszútól. A vizsgálatot a bíróság megindította.

*** Városunkban egy** — mindenek által óhajtott, egy öltötte fontos — főközérdekű intézmény, a lakás kiadó vállalat máig is hiányzik.

Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölülte szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdte működését. Szacsvey u. 12. sz. a. A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeres, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását személyes közreműködése által is előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk esetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolói a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.

*** „Gyertyánliget”** joggal a legjobb és a legszebb klimatikus erdei hegyi gyógyhelyek közé tartozik. Régi hírnevét kiváló természeti szépségei mellett kitűnő ízű ásványforrásainak köszönheti, melyek a legújabb 1912-ben dr. Hankó tanár által végzett elemzés tanúsága szerint elsőrendű vasas vizek. Kevés vasas savanyuvíz van az országunkban, mely annyi oldott vasat tartalmazna. Nem ok nélkül — nagy ideje — mint a legkellemebb vasas orvosságot használják mindazokban az esetekben, amelyekben a földes vasas savanyuvizek ajánlva vannak.

*** Parfumerie „Hez” illatszer-tár.** Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonci-utca 13. vd. Ezenel van szerencsénk közhírré tenni, hogy a mai nappal megkezdődött az általunk feladott 8000 hirdetés lekötése; kérjük, hogy hirdetéseinket figyelemmel kísérrni sziveskedjék, mert mindazokért a cikkekért melyeket hirdetésünk, kezességet vállalunk, hogy azok elsőrendű dolgok. Feltűnő olcsó áraink nem a minőség rovására mennek, hanem kiadásainkat (regie), megtakarítjuk, amennyiben drága és fényesen berendezett adóval és világitással tulterhelt nyitott üzletet nem tartunk: árúinkat első kézből készpénzfizetés mellett szerezzük be s állítjuk, sőt bizonyítani tudjuk, hogy ily módon legkevesebb 25 százalék megtakarítást érünk el. Mialtal azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy cikkeinket annyival olcsóbban adhatjuk igen t. vevőinknek.

Kötelezzük magunkat, hogy bárkinek, ki nem a hirdetésnek megfelelő árut kapna, teljes kárpótlást nyújtunk, illetőleg tőle minden kifogás és megjelzés nélkül a hirdetésnek meg nem felelő cikkekét visszavesszük és pénzt visszatérítjük. Elvünk az, hogy jó és elsőrendű áruhoz jusson olcsó pénzért az a közönség is, melynek nem adatoit meg az alkalom arra, hogy háztartási és illatszer-cikkekét kisebb helységeiben is nagy üzletekben vásárolhasson. Figyelem! Mivel ezen szöveget többször nem hirdetjük, kérjük sziveskedjék, azt figyelemmel elolvasni, mert ezentul csakis cikkeink és árúinkat fogjuk hirdetni, természetesen mindig fenti cím és név alatt. 16 oldalas háztartás és illatszer értesítőnk, bárkinek ki azt kéri, ingyen és bérmentve készséggel megküldjük. Parfumerie „Hez” illatszer-tár vezetője.

* **Szimfonikus női zenekar** szerencsére rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámú publikumnak, amely esténként a **Korona-kávéház**at keresi fel. A zenekar kitűnő erői: Császári Paula hegedű- és Szegesi Mariska zongorasztári művésznők. Műsoruk elsőrangú számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a **Korona-kávéházba**, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár rá. A kávéház jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítja a **Korona-kávéház** számára azt a nagy népszerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számainak, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss **Carfiol**. Idei máltai burgonya. **Fajnarancsok!** Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyancsak elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállít **Weisberger és Társa**. Telefon 688. Telep: Váradience, vasutnál.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatcikkék legolcsóbb bevásárlási forrása **Feketénél, Bémer-téren**. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

x Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti **kétszobás lakás** melegekkel és a mai május 1-re kiadó. Értekezhet a Polgári Takarékpénztárnál.

x A **zenekedvelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb órákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességek közül összeállított nagy színházi vacsora K 120, kicsi 80 fillér.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét **Maison Pölöskei** női fodrász mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Eladó** újonnan épült harmadik vashid közelében, Fűzes-utca 39 számú ház. Nyolc lakás van és nagy telek, építkezésre igen alkalmas. Értekezni lehet: Csáki-utca 2. Biró Károly.

x **Borkimérés**. Arany János-utca 1. és Teleki-utca 40. szám alatti sarok házban tisztán kezelt asztali borok **Rizling, Muskotály, veres**. ó és **ujbor** kicsinyben és nagyban árusítatik, Özv. Szász Józsefné kimérő.

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimánóczy-u. 1.

* **El ne felejtse**, hogy **husvét** **lo-csolókat**, játék-tárgyakat, utazó-táskákat, ridikülöket, ajándék-tárgyakat nagyon olcsón vásárolhat a Párizsi Bazárban, Sas alatt.

Válódó **Amerikai és Chas-sala** cipők, legjobb **Bor. a-lino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szereshetők be.

x **Megkezdődött a husvét** **tojás, cukorka nagyvásár** Aszódy Mihály csokoládé és bonbon üzleteiben Mielőtt husvét cukorkát vagy disz-tojásokat vásárol bárki is, tisztelettel meghívom üzletembe, méltóztassék szétnézni és gyönyörködni a szebbnél szebb tojás-cukrokból. Megjegyezni kívánom, hogy hasonló áron még a fővárosban sincsenek oly gyönyörű husvét tojások cukorból, bársonyból és diszből O csó gyári árok. Fő-üzlet: Kossuth utca Sas-palota. Fiókok: Csokoládé király Rákóczi-ut, Orsolya-zárda és a Cukorka király Kert-utca. Tisztelettel Aszódy Mihály cukorka és csokoládé nagykereskedő. Husvétra pezsgő árak: Törley Talismán nagy üveg 4'30, Törley Caszinó nagy üveg 4'70, Törley Rezervo nagy üveg 4'70, Litke Transzvania 4'15. Borok: Muskotály, ménesi vörös és gyógyborok. Eredeti olcsó árak Kizárólag Aszódy Mihálnál és fióküzleteiben.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harcra a nélkülözhetetlen **Mlle Juliette-féle** angol-, francia- és hallcsont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűző-erem. Allandó nagy raktár fűzővédőkben.

x **Házvezető** nének ajánlkozok házhoz vagy plebániára egy közép idejű intelligens komoly nő, a háztartás minden ágában jártas, helyben v. vidékre. **Cím a kiadóhivatalban.**

x **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az újonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésülést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókát is — természetű művészi kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel **Schmidt** hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20 (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkertések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ráneznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett

x **Kriegner** féle »Tokaji China vasbor« nem támadja meg a fogat, nem terheli meg a gyomrot és ezért az összes vaskészítmények között az első helyet foglalja el. Világszerte évtizedek óta használják a vérszegénységből eredő összes bajoknál, étvágytalanság, gyomorbaj, mindennemű testi gyöngeségnél és gyengén fejlődő gyermekeknél. Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Nagy üveg 6 K. Kis üveg 3 K. 20 f., a gyógytárakban. Póztán küldi utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után Kriegner gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér.

x **Megbízható** róm. kath. középkorú házaspár papi vagy magánháznál, helyben vagy vidéken **bármilyen állást keres**. Nő kitűnően főz, háztartásban jártas. Cím a kiadóhivatalban.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű** cikkeken, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsik rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnére tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bótartalmú árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésre áll.

x **DIÓ** mesés, jó, prima és még amellet olcsón is kapható **BENEDEK TESTVÉREK Zöldfa-utcai fűszer és csemege nagyáruházában.**

x **Párizsi ujdonságok** érkeznek minden nap **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

x **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. ide lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczy-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

x **Felhívjuk** a t. Hölgyközönséget **Hevesi Párizsi divatáruházának (Zöldfa-utca)** ujdonságainak megtekintésére.

x **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdonság **Kohn Eszter** utóda **Helén** női kalap divatterme, párizsi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A **Szigligeti-színház** szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

„PATHÉ” gramofonok

(tűcs-erítés nélküli) és legújabb

„PATHÉ” LEMEZEK

egyedüli raktár a

Kalenda János

cég él, Nagyváradon. Telefon 245.

A „Pathé” beszélőgépekre felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tűcs-erítés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művészi és így felülmúlnak minden oly beszélőgépet, a melyek csak tűcs-erítéssel használhatók. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók PATHÉ lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék **KALENDA JÁNOSNÁL** Nagyváradon, a Szt. László-téren.

TANÜGY

...
Az iskolaszék ülése. Nagyvárad város községi iskolaszéke csütörtökön, március 27.-én délután 4 órakor tanítóválasztó és rendes havi gyűlést tart. Ez alkalommal a polg. fiúiskolánál megüresedett egy-egy tanító, illetve tanítónő állást töltenek be választás útján; szönyegre kerül az egyfolytában való oktatás ügye, a tanító-rajztanfolyamok ügye stb.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Ártatlan Zsuzsi.

este: Éva.

Hétfő d. u.: Tatárjárás,

este: Cigányprimás,

Kedd d. u.: Orpheus.

este: Elvált asszony.

...
Az ünnepi előadások bérlet-szünete. Ma, husvét vasárnapján (Éva) és

husvét hétfőjén (Cigányprimás) bérlétszünetes előadások lesznek. A hétfői előadásra, amely iránt a közönség körében rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul, a pénztár vasárnap délig tartja fenn a bérlők jogait.

IRODALOM

Pesch-illmann: Az istenes élet.

A csanádi papnövendékek magyar egyházirodalmi iskolája kedves meglepetéssel szolgál a katolikus férfivilágnak, amennyiben *Pesch-Tillmann* Jézustársasági atyának kiváló imádságos könyvét: „*Az Istenes Élet*” címmel mélyen leszállított áron bocsátja az intelligens közönség részére. Igazán szebb husvétit ajándékot alig adhatott.

A jelen imádságos könyv német nyelven aránylag rövid idő alatt 15 kiadást ért el, míg hazánk nyelvén 6000 példányban fogyott el. Nagy keresettségének magyarázata egyrészt az, hogy nálunk valóban hézagpótló imádságos könyv. Mert míg a gyermekek, ifjúság és nők számára roppant sok féle imakönyv forog közkezen, addig a *férfivilágnál* ez hiányzott, egy sem volt lelkületünknek megfelelő. Innen van az, hogy akik megismerték ezen imádságos könyv tartalmát, azonnal megszerezték maguknak. Másrészt azonban van ebben az imakönyvben még valami más dolog, ami eddig minden imakönyvből hiányzott és ami legjobban érdekli a mai férfivilágot, ez a — *hitvédelem*, amely feleletet ad a mai kor szokottabb ellenvetéseire. Ez az a nagyszerű gondolat, amelyet sikerült a szerzőnek megvalósítani: *imádságos könyvvel kapcsolatos hitvédelem*. S ha valami, úgy bizonyára ez az, ami legjobban megragadta a modern férfivilágnak érdeklődését, tetszését. Nagyszerűen van megoldva a hitvédelem problémája.

Mert általános a tapasztalat hazánkban, hogy a mai felületes világban alig lehet arra vállalkozni, hogy a világi ember kezébe szigorúan tudományos művet adjunk. Ez ragadta meg leginkább egyik magyar püspöknek is a figyelmét, ki ajánló körlevelében így emlékezik meg a jelen imádságos könyvről: „Nagyobb terjedelmű vallásos műveknek megszerzésére sokaknál hiányoznak az anyagi eszközök, azok tanulmányozására vagy érkezésük, vagy az új életmód változó hatásai között nyugalomuk nincsen. Az a könyv, azonban (t. i. „*Az Istenes Élet*.”) amelyre figyelmüket felhívom, rövid és világos fejtegetésekben megismertet csaknem minden valláserkölesi fogalmat, amely mostanában a folszínen forog és összefoglalja a bizonyosságokat, indítékokat, amelyen az eszmék jelenlegi zürzavarában a katolikus vallásos felfogást és meggyőződést feltüntetik, megerősítik és az igazságok következményeit élénkbe tárják.”

Van benne még egy olyan dolog, amit hiába keresünk más imádságos könyvekben, ami a végére van csatolva; az ajánlatos könyvek jegyzéke.

Azonkívül tartalmazza korunk főbb vallás erkölesi tévedéseinek jegyzékét IX. Pius

Syllabus-a és X. Pius „Pascendi Dominici gregis” encyklikája alapján.

Mindezt magában foglalja a 624 oldalas imádságoskönyv, amelyet a családi növendék papság magyar egyházirodalmi iskolájánál mélyen leszállított áron lehet megrendelni. Csinos vászonkötésben piros metszéssel 2 kor., bőrkötésben, elegáns kivitelben, arany metszéssel és tokkal együtt 4 kor. Szülőknek felnőtt fiaik részére a legszebb husvétit ajándék és különösen a férfivilágnak nagyon ajánlatos a könyv beszerzése. E nagy kedvezmény fönn áll a készlet fogytáig.

A Religio husvétit számának vezercikkét *Trikál József* dr írta „Krisztusi élet, örök élet” címen. Tudományos cikkeket közöl e szám *P. Schrotty Páltól* Krisztus feltámadásáról, *Tóth Tihamértől* Sajtókérdés és forum conscientiae, *Jehlicska Ferenc* dr befejezi értékes tanulmányát a feminizmusról, *Pfeiffer Miklós* dr pedig aktuális, érdekes és egészen új dolgokat ír a magyar dominikánusok XIII. századbeli működéséről Albániában. Az állandó rovatok az örök városból, kath. világszemle, kritika stb. mind elevenen vannak összeállítva.

A „Vasárnapi Ujság” március 23-iki husvétit száma a szokottnál nagyobb terjedelemben jelent meg s nagy mennyiségű pompás képet mutat be a husvétit ünnepről, a Mücsarnok kiállításáról, Bródy Sándor új darabjairól, a legutóbbi bajnoki football-verseny, József nádor első feleségének *Mária Pavlovna* orosz nagyhercegnőnek képe, képek a jég pusztításairól a Balatonon, stb. Szépirodalmi olvasmányok; *Kvassay Ede* regénye, *Lévay József*, *Szaboleska Mihály*, *Petri Mór*, *Peterdi Andor* versei, *Szólósi Zsigmond* novellája, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: *Mikszáth Kálmán* egy kiadatlan fiatalkori humoros levele, egy *Mátyás királyról* szóló régi magyar ének szövege és kótája, *Várnai Sándor*, a most elhunyt író utolsó cikke s a rendszeres heti rovatok: *Irodalom és művészet*, *sakkjáték* stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Megtámadta a rendőrtisztet.

Kellemetlen kalandja támadt még a múlt év július 13-án *Bodó László* rendőrfelügyelőnek. Késő este néhány csavargó mesterlegény összeverekedett és már bicskázásra került a sor, úgy, hogy a megtámadott legény alig tudott támadói elől elmenekülni. *Juhász Imre* volt a verekedés főrendezője, aki hatalmas bicskával hadonászott a Sas-passageban. Éppen akkor jött le a Vigadóból *Bodó László* rendőrfelügyelő, aki meg akarta fékezni a dühöngő legényt.

Juhász Imre azonban rátámadt a rendőrtisztire, aki azonban Hertelendy Géza segítségével ártalmatlanná tette a részeg mesterlegényt. A törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta az ügyet. Az ügyészség hatóság elleni erőszak büntetével vádolta *Juhász Imrét*, aki azzal védekezett, hogy nagyon részeg volt és azt sem tudta, mit csinál. A bíróság 3 havi fogházra ítélte a vádlottat, aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u. 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a gyártást is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges partfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN**

SPORT

Az ünnepi football program.

A *Floridsdorfer SC* Nagyváradon.

A nagyváradit sportklubok ünnepi football programja teljesen készen áll. Olyan érdekes és tartalmas ez a program, hogy a legkényesebb sport igényeket is méltán kielégíti. A részletek itt következnek:

Vasárnap délután fél 4 órakor a *Floridsdorfer SC* — *NSE I.* nemzetközi mérkőzés. Bíró: *Kürschner*. A *NSE* teljes első csapatával esetleg *Rónaival* megerősítve áll ki.

Hétfőn délután fél 3 órakor *NAC* fehér *NAC* magántisztviselő csapat barátságos mérkőzés. Bíró: *Friss*.

E mérkőzés után következik a nap-szenzációja a *Floridsdorfer SC* — *NAC I.* nemzetközi mérkőzése. Bíró: *Szabó Andor*.

Kedden délután fél 3 órakor a *Törekvés* — *NAC I.* barátságos mérkőzése. Bíró: *Schmiedt*. A *Törekvés* az utóbbi hetekben több játékos betegsége miatt akadályozva volt a játékokban, azonban most teljesen friss kondícióban van s a mérkőzés a két szépen játszó csapat között igen izgalmas és szép lesz.

E mérkőzés után az ünnep másik igen becses vendégcsapata a *Kolozsvári AC* mérkőzik a *NAC I.* csapatával. Bíró: *Horváth*.

A husvétit ünnepek alatt sem klub-sem a szabadjegyek nem érvényesek, azért, mert a bécsi csapat utazási és ellátási költségei hatalmas kiadást igényelnek.

Kedden, *Gyümölcsoltó boldogasszony* napján, a klubjegyek érvényesek lesznek.

Az ünnepi mérkőzések alatt a csapatokról és a közönségről több fénykép felvétel fog készülni. *Hétfőn* délután az egyik helybeli mozi részére film felvétel is lesz s így a közönség egyik mozi vásznán is viszontláthatja majd önmagát.

NYILTÉR

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddalás nélkül is készit **kittünő** hirt **nevü**

Fogtechnica

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRÁTOK

A pápa állapota.

Róma, márc. 22.

Orvosi körökben a pápa egészségi állapotáról nagyon kedvezőtlenül nyilatkoztak. A szentatya nem tud aludni és állandóan lázas. A pápa házi orvosa maga is úgy nyilatkozott, hogy az egyház fejedelme még hetek múlva sem tarthatja meg a kihallgatásokat.

A monarchia újabb lépése.

Bécs, márc. 22.

(Saját tudósítónktól.) A monarchia montenegró válaszára ma tényleg megtette a komolyabb lépéseket. Ez azonban még nem az ultimátum. Egyelőre Palics szerzetes meggyilkoltatására, a másodsorban a skutari polgárok elvonulására vonatkozik. A Skodra-ügyben még nem tehet semmit a monarchia, mert még ebben nem válaszolt Montenegro.

Olaszország is készülődik.

Róma, márc. 22.

Az olasz kormány ma utasítást adott több hadihajó parancsnokának, hogy készüljenek flottatüntétést rendezni Montenegro ellen. A flotta Albánia pontjaira vonul.

Németország állásfoglalása.

Berlin, márc. 22.

A monarchia és Montenegro között kiélesedett viszonyt Montenegro nézve kedvezőtlen kritikával fogadják. Annál nagyobb elismeréssel adóznak a monarchia komoly politikájával szemben és az a vélemény jut általában, hogy Montegrónak be kell látnia helytelen állásfoglalását, mert a monarchiának nem csak diplomáciai eszközökkel van módja magának elégtételt szerezni. Montegrót a mai viszonyok között egyik nagyhatalom sem védelmezi.

A Pálffy vasöntöde bukása.

Szeged, márc. 22.

(Saját tudósítónktól.) Ma a Pálffy-féle vasöntöde kifizette munkásait és beszüntette a munkát. A munkások elbocsátása Szegeden nagy konsternációt idézett elő.

Belgrádi jóslás.

Belgrád, márc. 22.

(Saját tudósítónktól.) Illetékes körökben ma úgy nyilatkoztak, hogy Skutari elfoglalása után Szerbiára újabb és nagyon komoly feladatok várnak.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történelmi elbeszélés.

Írta **Dús László.**

(Folytatás.)

30

Fra Dominico elbeszélte a biborosnak a történeteket és meglehetősen nagyitva adta elő a tömeg rokonszenvét, azonban Giacinus Colonna biboros nem vélte célszerűnek a szakitást, ezért Fra Domenico Palesztrinába küldötte, hogy az emlékiratot ottan szerkessze meg nyugalomban, békében.

Fra Dominico elsietett.

A Collonna palota mogorva életébe Paola nyújtott némi világitó sugárt, az agg biboros komor napjait kedves csevegésével derítette fel néha-néha.

Amde ez is letűnő félben volt, erre is alkony következett.

Egyszer csak Fiamma görcsös zokogás között jelent meg az agg főpap előtt és bejelentette, hogy Paola halálos beteg.

Giacomo Colonna megrémült erre a hírre.

Tudta jól, hogy mindnyájunknak készen kell lenni e nagy gyászra, mivel nem tudjuk, hogy melyik perében köszönt be a halál.

De mégis, magával a természet törvényével ellentétben áll, hogy egy ifju, viruló leány elhagyja a földet, ezt a virágos kert, ami számára csak gyönyört ígér, eszébe ötlött az is, hogy miképpen fog beszámolni Stefano Colonnának leányáról: Sietett tehát a beteg gyermek ágyához.

Megrémült, mikor meglátta.

Ott feküdt a leány erőtlően, kialvó szemekkel, halott halaványan fehér selyem párnáján, éjfekete haja szét volt bontva, szétszórva takarta be az ágyneműt, két karja aszottan feküdt a biborbársony takarón, teljes ellentétként az életet mutató színnel.

Hangja suttogó volt, egy-egy nehéz köhögés rázta meg betakart testét.

Az agg biboros a legmélyebb részvétellel közeledett hozzá.

— Mi bajod van gyermekem? — kérde meghatottan.

A leány mosolyogni próbált, de ez a mosoly olyan fájdalmas volt.

— Nem tudom, szent atyám!

Fiamma sietett felderíteni az esetet.

— Hirtelen jött a baj, éjjel láz borította el testét, feje és szemei égtek, olyan forró volt az arca, mintha izzó tűz borította volna el.

Az agg biboros mely szomorúságát elfojtva kérde:

— Kivánsz-e valamit?

— Igen, szent atyám! — de nagy, nagyon nagy ez az én kívánságom.

— Ha teljesíthetem, megteszem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.31
Októberi buza	— — —	12.03
Áprilisi rozs (1913)	— — —	9.46
Októberi rozs	— — —	9.47
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.46
Juliusi tengeri	— — —	7.73
Áprilisi zab (1913)	— — —	9.27
Októberi zab	— — —	8.42

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	825.50
Osztrák hitelrészvény	—	632.50
4%-os koronajáradék	—	82.45

Osztr. magy. államv.	—	703.—
Jelzálogbank	— — —	433.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	509.—
Hazai bank	— — —	280.—
Magyar bank	— — —	551.50
Keresk. bank	— — —	3585.—
Rimamurányi	— — —	720.25
Salgótarjáni kőszén	— — —	746.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	10.50—
Közuti vasut	— — —	651.50
Városi villamos	— — —	367.75
Adria	— — —	531.—
Atlantika	— — —	34.3—

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

Építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazra alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

Cséplésnél

pénzt, időt, munkát takarítanak meg „STERN”-féle SZABADALMAZOTT

dobkosár betétléccelel.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

Budapest, VI. Gyár-utca 5. szám.

Kelengye fehérneműek a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Erdős Emil

női ruha szalonjában készülnek elegáns és finom kivitelű angol és francia ruhák jutányos árban. Bémer-tér. Poyvár - palota.

Telefon 523.

Perzsa szőnyegek alkalmi vételárban.

Megtanítom!

Riochelioux, Kelim, Sudán,
Smyrna munkák készítésére
teljesen ingyen, melyekhez a
legjobb s a legújabb minták
állanak legolcsóbban mindég
rendelkezésre.

Folytonos ujdonságok!

Tátray Gusztáv

Rákóci-ut 4.

TELEFON 783.

TELEFON 783.

Ramminger István

színházi hölgyfodrász

a színházzal szemben.

Meghívó.

A Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság nagyváradi bej. czég f. évi márczius hó 30-án d. e. 11 órakor saját intézeti helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívataak

Tárgysorozat:

1. Egy igazgatósági helynek választás utján leendő betöltése
2. Egy felügyelőbizottsági helynek választás utján leendő betöltése.
3. Az alapszabályok 6-ik §-ának (első bekezdés) a 14-ik §-ának (2-ik bekezdés) az igazgatósági javaslat szerinti módosítása.

Nagyvárad, 1913. márczius hó 21-én.

Tisztelettel
az Igazgatóság.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakat s munkák, **vaszerkezetek, vízvezetékek** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzó stb. **Lancos kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlnak. Mindennemű gépjavítások szakszerűt. és gyorsan eszközöltetnek.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése
Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére **templomi viaszgyertyáimat, padló-vaszt** főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Kajári Dezső

vilamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

készíti a legmodernebb vilamosvilágítási és erőátviteli berendezéseket. Motor és dinamó tekercselések és szakszerű javítások. **Iszléses kivitelű csillárokat** rajzszerint készít és átalakít. Éjjeli ügyeletek szolgálat.

Telefonszám 1192.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútorsztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Morza Kálmán

szijgyártó, nyeres és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, egymint: **dísz és igás-szerszámot**, nyeret és versenyostorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő** azolid árak mellett.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára, nagyban és kicsinyben.

BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Olcsó reklámhét.

1 kor. 50 filléres alkalmi csoport, kizárólag márczius hó végéig érvényes. 1 nagy üveg valódi francia virágpárfüm (bármely illatban). 3 drb. valódi francia virágszappan (bármely illatban, Rambouillet gyártmány). 1 üveg legfinomabb brillantín. 1 drb. angolapasz nikkeltartóban, tehát összesen 6 drb. 1 kor. 50 fillér. Portó 20 fillér — 2 kor. 60 filléres alkalmi csoport, kizárólag márczius hó végéig érvényes. 3 nagy üveg valódi francia párfüm (bármely illatban). 3 drb. valódi francia szappan (bármely illatban, Rambouillet gyártmány). 1 üveg brillantín (bármely illatban). 2 drb. angol tapasz nikkeltartóban, tehát összesen 9 drb. 2 kor. 60 fillér. Portó 40 fillér. — Komoly ajánlat, kizárólag reklám-célokat szolgál anélkül, hogy részünkre hasznót biztosítsanak. Postai szállítások naponta eszközöltetnek, utánvét mellett. Csomagolási költséget nem számíttunk. Négy koronán aluli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő (lehet bélyegeken is) 40 fill. portó díjjal. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőt kivánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Kereskedelmi magántanfolyam!

Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker. számtan, magyar és német levelezés, szépírás.

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők, kereskedők és iparosok, akiknek nem áll módjukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi életben való gyakorlati ismeretekre kiképeztessenek.

Teljes kiképzés 4 hó.

Szórakozások már most eszközölhetők
Méréselt tanújak! Egyleti tagoknak kedvezmény!

Állásközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi könyvrevíziók, kereskedelmi megbízások pontosan és diszkrétan eszközöltetnek.

DONÁT tanfolyama Szabadság-u. 5.

Horváth Elemér

uriszabó

Nagyvárad, Kolozsvári-u. 75.

Ajánlja magát a legújabb divat szerint elegáns férfi és fiú gyermek öltönyök mértékszerű elkeszítésére, meghívásra hához jövök

Javítások és tisztítások
jutányos árban.

MÉRŐ JENŐ

butorgyára

Budapest, VII. Rózsa-utca 22.

Állandóan raktáron tart saját készítésű butorokat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Teljesen berendezett minta termek.

Az Orient szálloda

Budapest

VII. Rákóczi-ut 42-ik szám.

Teljesen ujonnan berendezett 85 szobával a város központjában. Villanyos világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák 3 koronától feljebb. Kávéház a házban. Szives pártfogást kér a tulajdonos.

Vezető: **Schlothauer Ferencz.**

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon Bihari Samu bádigos és szerelő cégtől megváltam s az Arany János-u. 14. sz. a. egy kitűnően felszerelt

bádigos és szerelő-műhelyt

létesítettem. Elvállalok mindennemű bádigos munkát, vízvezetékek és csatorna berendezéseket. Költségvetésekkel díjtalanul szolgálok. Pártfogást kér, kiváló tisztelettel

KOLLMANN FERENC

bádigos és szerelő

Arany János-u. 14. sz. Telefon 771.

ÜZLETSZERZŐ
tisztviselőt
 fixfizetéssel és jutalékkal keres a
Trieszti Általános
Biztosító Társulat
 Biharmegyei főügynöksége Nagyváradi
 Bazár épület, I. emelet.

Husvétii
illatszerek
parfümök
kölni vizek

a legszebb kivitelben és
 legolcsóbb árban kapható
Farkas István
 „APOLLÓ” drogueriájában
 Nagyváradi, Rimanócy-palota
 Rákóci-ut 7/b.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönség-
 gel, hogy a **Kossuth-utcán** lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt újonnan
 átalakítottam.

Naponta friss csapolású **kőbányai**
salon sör (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes**
magyaros konyha.

Naponta válogatott zónás reggelik.
 Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindég halesztély.
 Szombaton állandóan nagy hurka-
 estély zeneszó mellett.

Szives pártfogást kér
Popovics Sándor,
 vendéglős.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
 vegyileg női, férfi és
 gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
 nyesre, csipke és szövet
 függönyök, bútor szö-
 vetek, papi és egyen-
 ruhák vegyileg tisztít-
 tatnak.

Gyár: **Körözs-utca 13.**

Felvételi üzlet:
 Zöldfa Passage 93.
 Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

XXX-ik magyar királyi

jótekonyczelű államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyc célokra fog fordíthatni. Ezen sorsjátéknak
 összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:

1 főnyeremény — — — — 30.000 K készp.	20 nyeremény á 200 K — 4.000 K készp.
1 „ — — — — 20.000 „ „	40 „ „ 150 „ — 6.000 „ „
1 „ — — — — 10.000 „ „	100 „ „ 100 „ — 10.000 „ „
1 „ — — — — 5.000 „ „	200 „ „ 50 „ — 10.000 „ „
5 nyeremény á 1000 K — — 5.000 „ „	2500 „ „ 20 „ — 50.000 „ „
5 „ „ 500 „ — — 2.500 „ „	12000 „ „ 10 „ — 120.000 „ „
10 „ „ 250 „ — — 2.500 „ „	14885 nyeremény — összesen 475.000 K készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1913. évi május hó 15-én.

—*— **Egy sorsjegy ára 4 korona.** —*—

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpala-
 lota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vas-
 uti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Cigányprimás!

„Király Erő műve” ez a címe a legújabb rend-
 kívül sikerült humoros dupla gramofon hangle-
 mezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék lenni,
 „Futóbolord”, „Teintés volt a faluban” stb.
 Darabja 250 fill. E hanglemek eredeti felvételeiben
 kizárólag egyedül csakis

Wagner

„Hangszer-Király”-nál kaphatók. — Budapest, Jó-
 zsef-körút 15. Ang ha znalt nagy dupla hang-
 lemezek óriási választékban darabja csak 60
 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez ere ingyen! —
 Kérjen nagy fényképes árjegyzéket. — Óvást! Fi-
 gyelem a „Wagner” nevre és a 15. házszámra.

Alapított 1850.

Alapított 1850

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek
 ajánlani a **legkiválóbb**

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kifizetett
takarmanyrépa-fajokat.

Oberudorfi kerek sárga;

Mamuth óriás hosszú vörös, ecken-
 dorfi olajbogyó sárga palackalakú
 hosszú.

Államilag vizsgált arankamentes, magyar lucerna,
 sűrű vörös l. he e.

Pázsit díszfű vegyület.

Angol perje, muhar, búkőny, pap-
 rika köles, kendermag, kék csák,
 dug hagymák, cukor cirotr. Kifli burgonya

Gazdá kodó és kereskedő urak figyelmét fel-
 hívom jutányos árára.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók
 A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb
 készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel!

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru”-hoz.

Nagyváradi, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök
 Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítők
 csomagolási költség nélkül.

Háziasszonyok szives figyelmébe!

Rum és likőrök házi előállításához szükséges Essentiák ingyen előiratokkal és azokhoz való legfinomabb 96% tiszta SZESZ a legolcsóbb napi áron mindig kapható. Benzin. Glycerin. Aether. Rosmarin Kamfor-tabletták. Naphtalin klgr. 80 fillér.

Molykeverék, Kámfor, M o l y s z e s z.
NOXIN-poloskairtó 80 fillér.

≡ Dalmát rovarpor, FARKAS-féle parkett-pasta. ≡

Vizzel mosható

**Askuláp padló- és
Linoleum-lakk.**

Fentieken kívül az összes DROGERIAI cikkek, FOGKEFÉK, valamint pipere, kötőanyag és illatszerek, ugyiszintén betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

Farkas István

APOLLÓ DROGERIÁJA

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-b, Rimanóczy-palota, ahol

☛ Húsvéti locsoló-illatszerek legolcsóbban kaphatók.

Hímzés, Csipke áruk
nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfing finom 194 l.

Harisnya és zseb-
kendő mindenárban.

Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és
aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy SZENT
JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesíttem. A fővárosban Kugler (Gerbeand),
Weisz Béla udvari cukrázoknál és külföldi
előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle
cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és ferma fagylatok megrendelése
mint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre
süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben
a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhe-
tők. Beesés pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz-
szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT
GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmas és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat
készítenek. Valódi angol szövöttek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Építész és házi urak szíves figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY

szerező, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-
berendező és esatornázási vállalata Nagyvárad.
Kolozsvári-utca 44. szám

Eivállalunk: fürdőszobák berendezését és szag-
talan angol klozetek felszerelését, házi csa-
tornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és
beton műkö vállalkozók, homok és kavics
telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899.
Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal
TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

"NIGRIN"

a legjobb cipőkrém az egész világon.
Az eddigi világhírű wixnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

es. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

Telefon 8 sz.

Gazdasági magvak u. m.: Valódi

quedlinburgi

burgundi répamagvak, szavatolt
ólmzárólt lucerna, lóhere és pá-
zsit-fűmagvak, MAUTHNER-féle
kerti veteménymagvak, szőlőmiveléshez
szükséges cikkek, mint: raffia, kékkő,

Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

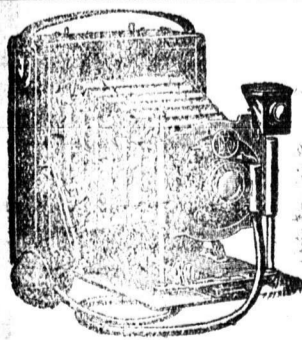
részbenpor, kecskeméti kénmáj stb. stb.

bármely mennyiségben

JANKY ANTAL UTÓDA

cégnél szerezhetők be
a legelőnyösebben.

Telefon 8 sz.

FÉNYKÉPEZŐ

gépek, lemezek, vegyszerek

Elismert legjobb gyártmányok: Gevaert-Kodak, N. P. G. Vindobona, Hauff, Agea, gyári főraktára

LŐRINCZ cégnél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telephon 12-68.

Telephon 12-68.

MŰKERTÉSZET!

Berecz József műkertésze
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntette számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek naponkénti szállítására, úgy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. **Kérjük e lapra hívatkozni.**

Legjobb és legizletesebb
csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak
előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szereshetők be.

UNGHVARY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)

Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemete, bogrós gyümölcsfák,
vadoncok, kerítősövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
stb. Kaphatók.
Tessék hímertő árjegyzéket kérésre.

Fey Rezső

műbádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Villany-
erő gépekkel berendezve.

Orosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Varad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű
sérvkötőit,

szuszpenzoriumok fecskendők és
betegápolási cikkeit, u. m. egye-
nestartók, haskötők, ágytálcák,
bidég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan
visszatartják, műlábak és mű
végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és
a még fél nem sorolható cikkek. Külön pró-
baterem női és férfi kiszolgálásra.
Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árengedmény.

Hölgyek,

kik önállóan tesztelődnek a divat legújabb
hajpótlék újdonságai minden variációban
raktáron, bármikor kipróbálhatók

Hajfestészet.

Maison PÖLÖSKEI

női fodrásztermében

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 4.

Telefon 11-73. Telefon 11-73.

Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás,
arc-gőz, villanyvibrációs, arcmassázs, arc-
rúncok rövid kezelés után elsimulnak, arc-
hajákat villannyal égerenyvesen eltávolítok.

Villany manicűr.

JÉGSZEKRÉNYEK || kertü vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK || asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek
vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi ut. Telefon 390 szám.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-
mantyus portlandcement csöveket az
összes szabványos méretekben és ahhoz való idom-
darabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint
portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementáru-
gyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását,
hidak és vízmedencék szakszerű
építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.